

Tommi Vuotila

ENERGIATEHOKKAAN PIENTALON SUUNNITTELU

ENERGIATEHOKKAAN PIENTALON SUUNNITTELU

Tommi Vuotila
Opinnäytetyö
Kevät 2018
Rakennustekniikan tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Rakennustekniikan tutkinto-ohjelma, Talonrakennustekniikka

Tekijä: Tommi Vuotila
Opinnäytetyön nimi: Energiatehokkaan pientalon suunnittelu
Työn ohjaaja: Seppo Perälä
Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2018
Sivumäärä: 42 + 5 liitettä

Opinnäytetyön tavoitteena oli suunnitella energiatehokas pientalo kahden hengen perheelle. Tarkoituksena oli luoda dokumentit, joita vaaditaan rakennusluvan hakemiseen Oulun kaupungin alueella. Suunnittelun lähtökohtana oli, että rakennus suunnitellaan Oulunsaloon keskelle pientä metsäpalstaa.

Suunnittelu aloitettiin rakennuksen tulevien käyttäjien tarpeiden kartoituksella, josta edettiin luonnosvaiheeseen. Rakennuksen ensimmäiset luonnokset tehtiin AutoCAD-ohjelmalla. Luonnosvaiheen jälkeen rakennusta siirryttiin mallintamaan ArchiCAD-ohjelmalla, jolla luotiin rakennuksen lopulliset piirustukset.

Energiatehokkaan rakennuksen vaatimukset selvitettiin ympäristöministeriön säännöksistä. Kaikki rakenteet suunniteltiin ja valittiin niin, että ne vastasivat energiatehokkaalle rakennukselle asetettuja vaatimuksia.

Opinnäytetyössä laadittiin asema-, pohja-, julkisivu-, leikkaus- ja rakenneleikkauspiirustukset sekä energiatodistus ja tasauslaskelma. Työhön täytettiin myös Oulun kaupungin rakennushankeilmoitus (RH1). Suunnitelmia ei ole vielä hyödynnetty.

Avainsanat: energiatehokkuus, rakennussuunnittelu, pientalo, maalämpö

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Civil Engineering, House Building Engineering

Author(s): Tommi Vuotila
Title of thesis: Planning Energy Efficient Detached House
Supervisor(s): Seppo Perälä
Term and year when the thesis was submitted: Spring
2018 Pages: 42 + 5 appendices

The purpose of this thesis was to plan an energy efficient detached house for a family of two adults. The aim of this study was to produce the documents required when applying for a building permit in the region of Oulu. The starting point for the planning was that the house was planned to be located in the middle of a small forest area in Oulunsalo.

Before proceeding to produce sketches in AutoCAD-software, the necessities of the future occupants were studied. After the sketches were acceptable in AutoCAD they were further worked in ArchiCAD-software. The final drawings were produced in ArchiCAD.

The requirements for an energy efficient house were researched from the regulations of Finnish Ministry of Environment. All of the structures in the house were chosen energy efficiency as the main priority and the requirements for an energy efficient house were eventually met.

As the result of this thesis were produced a site and a floor plan, an elevation and a cross section image among with the energy efficiency certificate and the equalization calculation. The building RH1-application of Oulu were filled and applied in this thesis as well.

Keywords: energy efficient, civil engineering, blueprints, 3D model

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ	3
ABSTRACT	4
SISÄLLYS	5
1 JOHDANTO	7
2 RAKENNUSSUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	8
2.1 Rakennuksen energiatehokkuus	8
2.2 Rakennuksen käyttäjien tarpeet	8
2.3 Rakennuspaikka	9
2.4 Rakennuspaikan puuston raivaaminen	11
3 SUUNNITTELUKOHTEN LUONNOSVAIHE	12
3.1 Asemapiirroksen luonnosvaihe	12
3.2 Suunnittelukohteen tilojen suunnittelu	12
4 SUUNNITTELUKOHTEN TILAT	16
4.1 Päärakennuksen tilat	16
4.2 Terassit	20
4.3 Autotalli	20
4.4 Palo-osastointi	21
5 SUUNNITTELUKOHTEN RAKENNETYYBIT	23
5.1 Perustukset	23
5.2 Alapohja	24
5.3 Ulkoseinä	25
5.4 Yläpohja	26
5.5 Väliseinärakenteet	27
5.6 Terassirakenteet	27
5.7 Rakennuspohjan kuivatus ja hulevesien hallinta	27
6 RAKENTEIDEN LIITTYMÄT	29
6.1 Alapohjan liittyminen	29
6.2 Ulkoseinien nurkkaliittyminen	30
6.3 Yläpohjan liittyminen	32
7 RAKENNUKSEN JULKISIVUT	34
8 RAKENNUKSEN ENERGIA TEHOKKUUS JA TALOTEKNIikka	36

8.1 Rakennuksen energiatehokkuuden vähimmäisvaatimukset	36
8.2 Talotekniikka	36
9 YHTEENVETO	38
LÄHTEET	39
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön tavoitteena on suunnitella energiatehokas pientalo. Suunnittelukohteen rakennuksiin kuuluu myös kahden auton lämmitettävä autotalli. Rakennuspaikka sijaitsee Oulunsalossa keskellä metsäpalstaa.

Opinnäytetyössä tuotetaan rakennuslupaa varten tarvittavat piirustukset, tasauslaskelma ja energiatodistus sekä täytetään vaadittavat asiakirjat rakennusluvan hakemista varten. Oulun kaupunki vaatii rakennuslupaa varten asema-, pohja-, julkisivu-, leikkaus-, rakenneleikkaus- ja hormipiirustukset.

Suunnittelun tavoitteena on löytää mahdollisimman energiatehokkaat rakenneratkaisut, minkä vuoksi energiatehokkuutta painotetaan kaikissa suunnitteluratkaisuissa. Rakenneliittymät toteutetaan minimoimalla rakenteelliset kylmäsilat. Rakenteiden lujuuslaskelmat rajataan opinnäytetyön tehtäväalueen ulkopuolelle.

2 RAKENNUSSUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Rakennuksen energiatehokkuus

Pientalon suunnittelussa yksi keskeinen kohta on rakennuksen energiatehokkuuden suunnittelu. Erillisen pientalon E-lukuvaatimus on 92-170 riippuen rakennuksen nettopinta-alasta. E-luku on energiatehokkuuden vertailuluku. Rakennuksen energiatehokkuuteen tulee erityisesti panostaa rakenteiden ja talotekniikan osalta. (RT 11-11294. 2018.)

Opinnäytetyön suunnittelukohteeseen rakenneliittymät ja rakennetyypit suunniteltiin energiatehokkuuden perusteella. Perustustavaksi valittiin Legalett-tyyppinen ratkaisu, jossa yhtenäinen eristekerros kiertää rakennuksen koko vaipan. Anturaa tai perusmuuria ei ole lainkaan. Tällä tavalla rakenneliittymien lämpövuodot voitiin minimoida. Rakennuksen muodoksi valittiin suorakulmio lämpöhäviöiden minimoimiseksi, koska jokainen nurkkarakenne lisää rakennuksen lämpöhäviötä. (Perustusjärjestelmät & sokkelielementit. 2018.)

2.2 Rakennuksen käyttäjien tarpeet

Suunnittelu aloitettiin rakennuksen tulevien käyttäjien tarpeiden kartoituksesta. Rakennukseen muuttaa asumaan kaksi aikuista ja koira. Koiran kanssa eläminen täytyi huomioida erityisesti kodinhoitohuoneen ja kestävien pintojen suunnittelussa. Kodinhoitohuoneeseen tulee olla helppo kulkea ulkoa ja siellä on oltava pesupiste koiralle. Makuuhuoneita tulee olla kolme, joista kahta käytetään aluksi työ- ja vierashuoneena.

Tulevien asukkaiden toiveisiin kuului, että olohuone ja keittiö ovat yhtä suurta tilaa. Tilat erotettiin toisistaan tilanjakajana toimivalla takalla. Toiveissa oli myös korkea huonekorkeus. Rakennusta lähdettiin suunnittelemaan pulpettikattoisena.

Autotalliin tulee mahtua kaksi autoa ja niiden huoltamiselle on oltava riittävästi tilaa. Autotallin huonekorkeuden täytyy riittää autonostimelle ja työkalujen säilytykselle varataan riittävästi tilaa. Autotallirakennuksen yhteyteen tarvitaan myös varastotilaa irtaimiston säilytykseen. Autotallin varastotilan muuttaminen

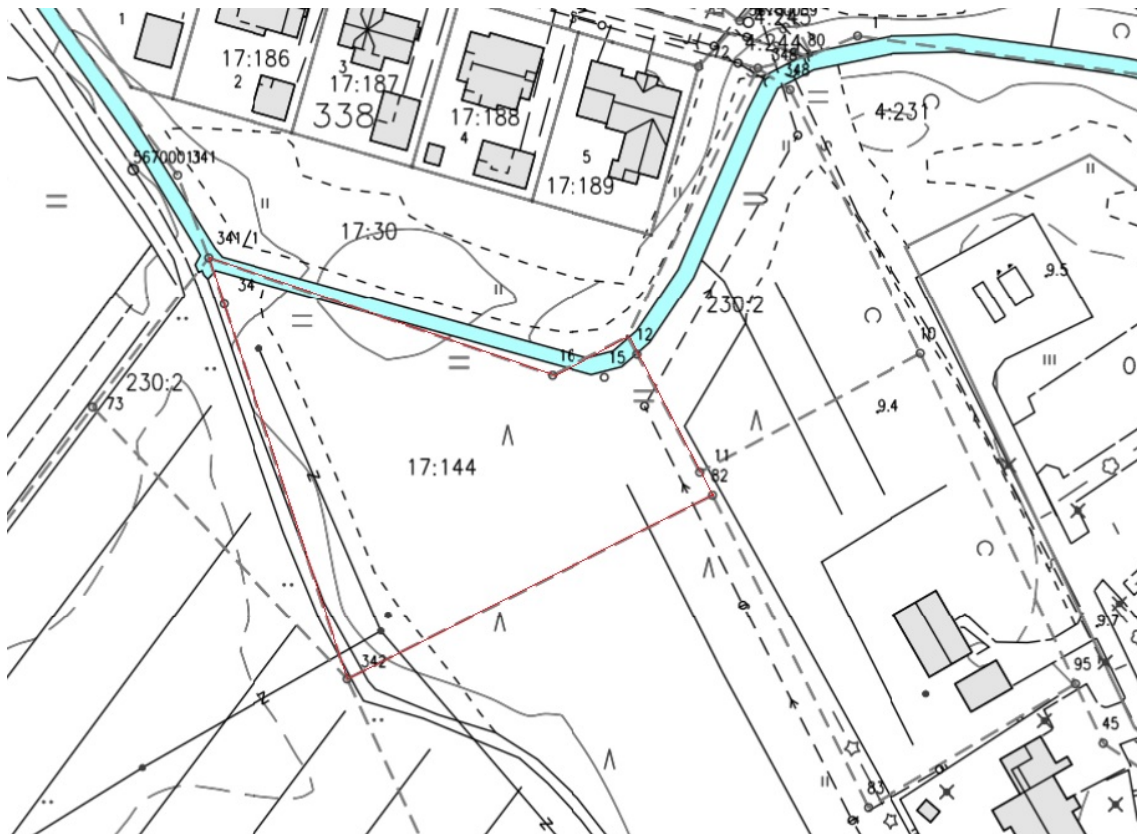

kenneltilaksi tulee olla mahdollista, joten kenneltilojen vaatimukset täytyy ottaa suunnittelussa huomioon.

Päärakennuksen takapuolelle suunnitellaan riittävän suuri terassi, johon mahtuvat ruokailukalusteet ja grilli. Myös muille lisäkalusteille on hyvä varata tilaa.

2.3 Rakennuspaikka

Rakennuspaikka sijaitsee Oulusalossa Mäntypellonpolun päässä. Tontti on keskellä metsäpalstaa ja tontille kulku järjestetään naapurin tontin läpi tontin reunaa pitkin. Rakennuspaikalla ei ole asemakaavaa, mutta se on asemakaavan lievealuetta, koska rakennuspaikka rajoittuu kaava-alueeseen. Rakennuspaikan rajat on merkitty punaisella viivalla kantakarttaan. (Kuva 1.)

KUVA 1. Rakennuspaikka kantakarttaan punaisella viivalla merkattuna

Rakentamista ohjaa rakennuspaikalla Oulun kaupungin rakennusjärjestys. Rakennusjärjestyksen mukaan rakennuspaikan tulee olla vähintään 2 000 m², kun rakennus liitetään yleiseen vesi- ja viemäriverkkoon. Valitun rakennuspaikan

koko ylittää reilusti vaaditun minimin. Kaava-alueen ulkopuolella rakennuspaikalle saa rakentaa yhden asumiskäyttöön tarkoitetun rakennuksen, jossa on korkeintaan kaksi kerrosta. Rakennuksessa saa olla enintään kaksi asuntoa. Paikalle saa myöskin rakentaa kaksi erillistä asuinrakennusta, kunhan niiden yhteenlaskettu kerrosala on alle 300 kem². (Oulun kaupungin rakennusjärjestys. 2017.)

Rakennuksen etäisyys toisen omistamasta maasta tai alueesta tulee olla rakennuksen korkeuden verran, kuitenkin vähintään viisi metriä. Rakennuspaikalle ei ole tehty vielä pohjatutkimusta. (Oulun kaupungin rakennusjärjestys. 2017.)

Rakennuspaikan ympärillä on hoidettua mäntymetsää. Metsäpalstan rakennuspaikan vieressä omistaa Oulun kaupunki. Yksi reuna tontista rajoittuu peltoon. Rakennus on tarkoitus suunnata tontille siten, että peltomaisema näkyy olohuoneen ikkunoista. Peltomaisema näkyy kuvassa 2.

KUVA 2. Näkymä rakennuspaikalta pellolle päin

Koillisessa rakennuspaikka rajoittuu ojaan, jonka jälkeen on kapea puistoalue ennen asuinrakennuksia. Kaakossa rakennuspaikka rajoittuu kaupungin omistamaan metsäpalstaan, joka näkyy kuvassa 3.

KUVA 3. Tontti rajoittuu kaupungin metsäpalstaan

2.4 Rakennuspaikan puuston raivaaminen

Rakennuspaikalta karsitaan kaikki pienet puut ja pajut. Kohdalta, jolle rakennus suunnitellaan, raivataan kaikki puut. Rakennuspaikalle jätetään joitakin suuria mäntyjä tuomaan metsäistä tunnelmaa. Rakennuspaikan reunoille jätetään kaikki männyt näkösuojaksi.

3 SUUNNITTELUKOHTTEEN LUONNOSVAIHE

3.1 Asemapiirroksen luonnosvaihe

Ennen luonnostelun aloittamista oli selvää, että suunnittelu alkaa rakennuspaikalla käymisestä ja talon visioimisesta paikan päällä. Alustava suunnitelma asemapiirroksesta syntyikin rakennuspaikalla vierailun jälkeen. Asemapiirroksen luonnokseen merkittiin rakennusten sijainti tontilla ja reitti, mistä tontille kuljetaan. Rakennuspaikalla päätettiin, että olohuoneen ikkunat suunnataan pellolle päin. (Kuva 4.)

KUVA 4. Asemapiirroksen luonnos

3.2 Suunnittelukohteen tilojen suunnittelu

Rakennukselle laadittiin alustava tilaohjelma, jossa pyrittiin määrittämään ennalta rakennuksen tilojen pinta-alat. Alustavan tilaohjelman suunnittelussa käytettiin RT-kortteja, joiden avulla suunniteltiin tilat taloon muuttavalle perheelle sopivan kokoisiksi. Taulukossa 1 on rakennuksen alustava tilaohjelma, jonka pohjalta rakennusta lähdettiin suunnittelemaan. (RT 93-10925. 2008; RT 93-10926. 2008; RT 93-10929. 2008; RT 93-10932. 2008; RT 93-10937. 2008; RT 93-10945. 2009; RT 93-10950. 2009.)

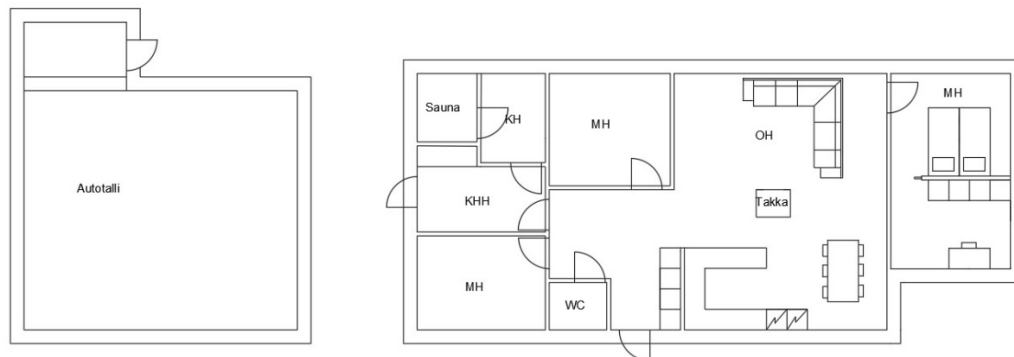
TAULUKKO 1. Suunnittelukohteen alustava tilaohjelma

TILA	PINTA-ALA
Eteisaula	11 m ²
Makuuhuone 1	12 m ²
Makuuhuone 2	10 m ²
Makuuhuone 3	10 m ²
Kodinhoitohuone	8 m ²
Pesuhuone	5 m ²
Sauna	4 m ²
Olohuone	25 m ²
Keittiö + Ruokailutila	20 m ²
Varastotilaa	10 m ²
WC	3 m ²

Ensimmäistä luonnosta lähdettiin suunnittelemaan AutoCAD-ohjelmalla.

Ensimmäisessä luonnoksessa ei kuitenkaan ole riittävästi varastotilaa.

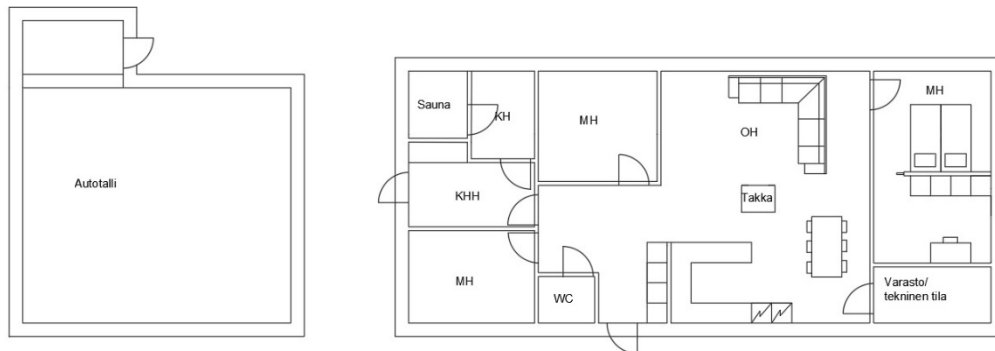
Tekninen tila puuttuu myös kokonaan. (Kuva 5.)

KUVA 5. Suunnittelukohteen pohjapiirroksen ensimmäinen luonnos

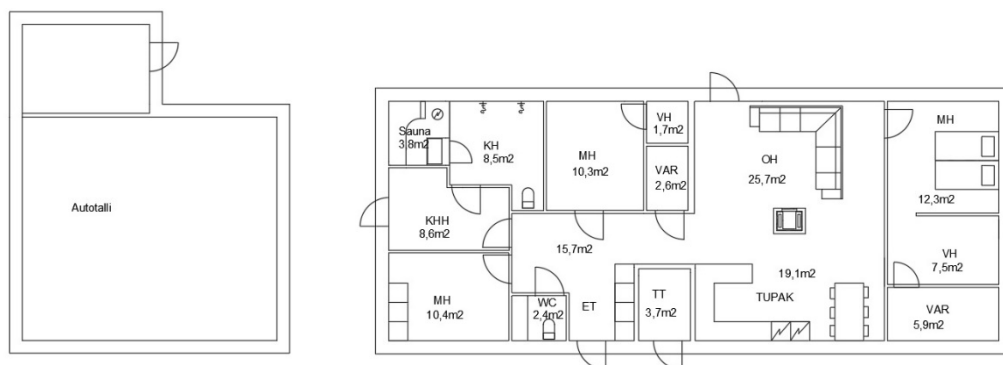
Luonnokseen lisättiin varasto/tekninen tila, mutta varastotilaa oli silti edelleen auttamattoman vähän. (Kuva 6.) Teknisen tilan sijainti ei myöskään ollut ilmanvaihtokoneen tai lämmitysjärjestelmän kannalta hyvä, koska ilmanvaihto- ja lämmitysjärjestelmät toimivat tehokkaimmin silloin, kun veden tai ilman kulkema matka pidetään minimissään. IV-koneen ja maalämpöpumpun tehokkain sijainti

on siis mahdollisimman keskellä rakennusta. (10 Vinkkiä hyvän ilmanvaihdon suunnitteluun. 2018.)

KUVA 6. Suunnittelukohteen pohjapiirroksen toinen luonnos

Kolmannessa luonnosversiossa rakennuksen keskivaiheille lisättiin tilaa tekniselle tilalle, vaatehuoneelle sekä pienelle varastolle. Autotallin varastotilaa kasvatettiin myös. Tässä vaiheessa varastotilan määrä koettiin tilaajan puolesta riittäväksi. Pohjaratkaisu alkoi olla tyydyttävä, joten taloa siirryttiin mallintamaan ArchiCAD-ohjelmaan. (Kuva 7.)

KUVA 7. Suunnittelukohteen pohjapiirroksen kolmas luonnos

ArchiCAD-ohjelmassa 3D-mallia tehtäessä lisättiin päämakuuhuoneen yhteyteen kylpyhuone ja pukeutumistila/vaatehuone. Päärakennuksen takapuolelle suunniteltiin noin 50 m²:n terassi. 3D-mallinnusvaiheessa päärakennuksen

takapuolelle suunniteltiin myös katos, jotta rakennus ei kuumene kesällä liikaa. Lopullisen tilaajaa tyydyttävän pohjaratkaisun löydyttyä saatiin suunnittelukohteen tilojen lopulliset pinta-alat. Alustavaan tila-ohjelmaan muutoksia tuli eniten teknisen tilan, hygieniatilojen ja eteisaulan osalta. Loppujen lopuksi päärakennuksen yhteenlaskettu hyötypinta-ala on 139,7 m²:ä. (Taulukko 2.)

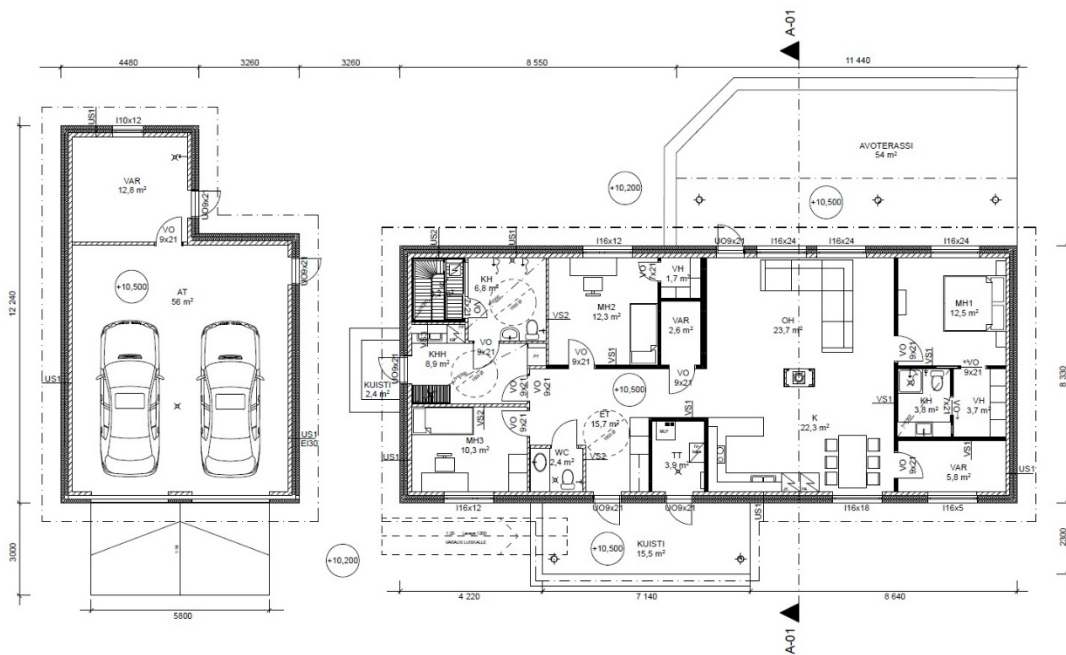
TAULUKKO 2. Suunnittelukohteen lopullinen tilaohjelma

TILA	PINTA-ALA
Eteisaula	15,7 m ²
Makuuhuone 1	12,5 m ²
MH1 KH	3,8 m ²
MH1 VH	3,7 m ²
Makuuhuone 2	12,3 m ²
Makuuhuone 3	10,3 m ²
Kodinhoituhuone	8,9 m ²
WC	2,4 m ²
Pesuhuone	6,8 m ²
Sauna	3,2 m ²
Olohuone	23,7 m ²
Keittiö + Ruokailutila	22,3 m ²
Varastotila päärak.	10,2 m ²
Tekninen tila	3,9 m ²

4 SUUNNITTELUKOHTTEEN TILAT

Rakennuskohde koostuu kahdesta erillisestä rakennuksesta; autotallista sekä päärakennuksesta (kuva 8). Rakennukset sijoitettiin neljän metrin etäisyydelle toisistaan, jotta kulku rakennuksesta toiseen olisi vaivatonta. Autotalli suunniteltiin kuusikulmaiseksi ja sen perällä on huone, johon on mahdollista perustaa kennetilat myöhemmin. Kennetilojen vaatimukset saatiin Kennelliiton kotisivuilta. Kennetiloilta vaaditaan tilojen turvallisuutta, riittävää valaistusta ja lämmitystä, tehokasta ilmanvaihtoa sekä palovaroittimia ja ensisammutusvälineitä. Päärakennuksen kolmelle sivulle suunniteltiin on terassi. Takapihan terassi on osaksi katettu ilman lasitusta. (Kasvattajan peruskurssi. 2017.)

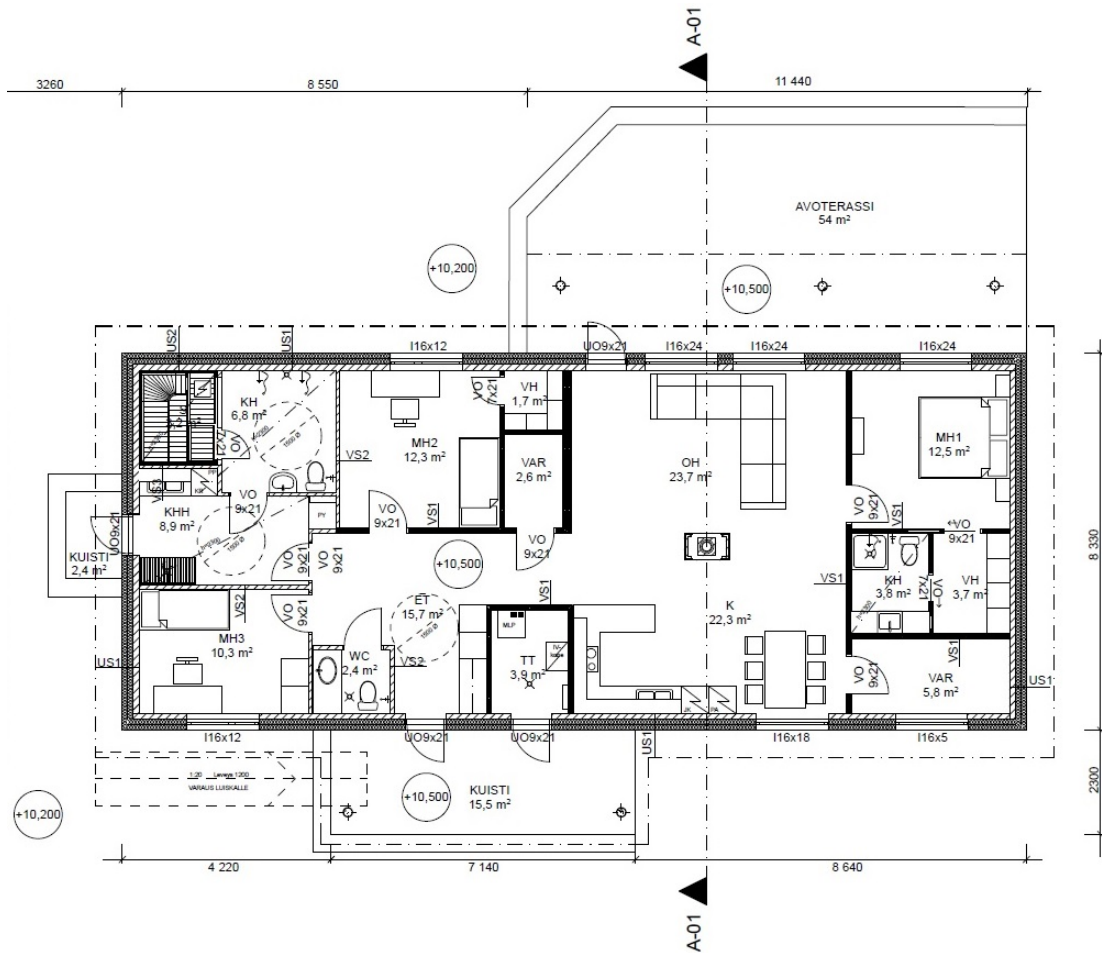

KUVA 8. Rakennusten lopulliset pohjapiirroukset

4.1 Päärakennuksen tilat

Päärakennukseen suunniteltiin kolme makuuhuonetta, tupakeittiö, eteisaula, wc, kodinhoitohuone, sekä sauna ja kaksi pesuhuonetta. Sisään astuttaessa eteen avautuu eteinen ja aula. Avaruutta tiloihin on luotu korkealla huonekorkeudella. (Kuva 9.)

KUVA 9. Päärakennuksen pohjakuva

Suunnittelussa lähdettiin liikkeelle tupakeittiöstä ja olohuoneesta, joista muodostuu rakennuksen sydän. Tässä tilassa tullaan viettämään eniten aikaa. Keittiön ja olohuoneen tilanjakajaksi piirrettiin takka, jossa on luukut molempiin suuntiin. Takan malliksi valittiin varaava Tulikiven KALLA. Tulisijaksi valittiin varaava takkamalli, jotta rakennusta voidaan talvella lämmittää osaksi myös sillä. Hormi suunniteltiin lähtemään tulisijan päältä, jotta se ei vie tilaa lattialla. (Tulikivi, linkit Takat -> Varaavat keraamiset takat -> KALLA.)

Keittiö suunniteltiin siten, että keittiössä mahtuu työskentelemään kaksi aikuista yhtäaikaaisesti. RT-kortin minimisuositus neljän hengen perheen vaatimalle keittiötasolle on 5 200 mm. Keittiössä on varaus täyskorkealle jääkaapille ja pakastimelle. Säilytystilaa ruoalle ja tavaroille varattiin neljän hengen tarpeisiin. Keittiön viereen suunniteltiin ruokailutila, jossa on tilaajan toiveesta tilaa kuuden hengen ruokailuryhmälle. RT-kortin suositus kuuden hengen ruokailuryhmän

tilaksi on vähintään 2 400 x 2 600 mm. Ruokailutilan päähän suunniteltiin 1 600 x 1 810 kokoinen ikkuna koilliseen, josta saadaan valoa ruokailutilaan ja keittiöön. (RT 93-10929. 2008.)

Olohuone mitoitettiin siten, että se on mahdollista kalustaa monella eri tavalla. Arvioitaessa olohuoneen tilantarvetta otettiin myös huomioon toiminnan tarvitsema tila ja liikkumistila. Sohvaa vastapäätä oleva seinä suunniteltiin tuplarunkoisena, jolloin seinään on mahdollista upottaa kaiuttimet. Seinän keskelle alareunaan tehdään syvennys hyllytasojen kera, jolloin kaikki laitteet saadaan pois näkyvistä. Kaikki elektronisten laitteiden johdot vedetään tuplarunkoisen seinän sisällä, jolloin ne saadaan piilotettua. Olohuoneen ulkoseinällä on ovi terassille ja kaksi 1 600 x 2 390 kokoista ikkunaa lounaaseen päin, josta saadaan paljon valoa tilaan. RT-kortissa ohjeena oli myös ottaa suunnittelussa huomioon tilan muunneltavuus ja monikäyttöisyys. (RT 93-10926. 2008.)

Eteinen ja aula suunniteltiin siten, että liikkuminen on vaivatonta ja säilytystilaa on riittävästi neljän hengen perheelle. Eteistilaan voidaan piirtää 1 500 mm halkaisijaltaan oleva pyörähdysympyrä, jolloin pukeutumiselle ja vaatteiden riisumiselle jää riittävästi tilaa. 1 500 millimetrin pyörähdysympyrä on minimivaatimus eteisessä vaadittavalle pukeutumistilalle. 4-6 hengen perheelle suositellaan 1 800 millimetrin kaappitilaa eteiseen. (RT 93-10937. 2008.)

Makuuhuone 1 suunniteltiin rakennuksen päämakuuhuoneeksi ja näin ollen se on myös rakennuksen suurin makuuhuone. Huoneen pinta-ala on 12,5 m². Makuuhuone mitoitettiin yhdelle parisängylle sekä pienelle määrälle muita kalusteita. Vaatekaapit eivät vie huoneesta tilaa, koska makuuhuoneen yhteyteen suunniteltiin vaate-/pukeutumishuone. Pukeutumistilan leveyden on hyvä olla vähintään 900 mm. Päämakuuhuoneen yhteyteen suunniteltiin myös kylpyhuone. Kylpyhuone mitoitettiin suihkukaapille, wc-istuimelle ja kaapeille, joiden päälle tulevat taso ja allas. Huoneet mitoitettiin RT-korttien ohjeiden perusteella. (RT 93-10925. 2008; RT 93-10932. 2008; RT 93-10945. 2009.)

Makuuhuone 2 suunniteltiin rakennuksen keskivaiheille ja on pinta-alaltaan 12,3 m². Huone on suunniteltu siten, että sinne mahtuu yhden hengen sänky, työpöytä

ja kirjahylly tai jotain muuta pientä kalustetta. Tähän makuuhuoneeseen ei piirretty vaatekaappeja, koska vaatteiden säilytys hoidetaan erillisellä vaatehuoneella makuuhuoneen yhteydessä. Vaatehuoneessa on hyllyt kahdella seinällä. Vaatehuoneessa tulee olla vähintään 600 mm leveä tila liikkumista varten. Makuuhuone 3 suunniteltiin lähes saman kokoiseksi kuin makuuhuone 2, pinta-alaksi määriteltiin 10,3 m². Huone on mitoitettu yhden hengen sängylle ja työpöydälle. Huoneessa on myös kaksi komeroa vaatteiden ja irtaimiston säilytykselle. Huoneet mitoitettiin RT-korttien ohjeita soveltaen. (RT 93-10925. 2008; RT 93-10945. 2009.)

Kodinhoituhuoneeseen suunniteltiin erillinen sisäänkäynti rakennuksen sivulta. Heti sisäänkäynnin perään tullaan asentamaan kurapiste, jossa voidaan pestä koiraa tai kuraisia kenkiä. Kodinhoituhuoneessa tulee olemaan varaus pyykinpesukoneelle, pesuallas, pyykkikaappi ja kaappitilaa irtaimistolle. Pyykinpesukone tulee aina sijoittaa tilaan, jossa on lattiakaivo. Vaatteiden kuivatukseen varattiin myös riittävästi tilaa. 3-4 kg:n pesukonetta varten vaaditaan noin 8 metriä ripustustilaa. Kodinhoituhuoneessa on alaslaskettu katto 2 300 mm korossa. Tilaan voidaan piirtää 1 500 mm leveä pyörähdysympyrä. (RT 93-10950. 2009.)

Kylpyhuone suunniteltiin kooltaan 6,8 m²:n kokoiseksi. Kuivaamiseen ja pukemiseen on varattava vähintään 900 mm x 1 100 mm:n tila. Huoneen varustukseen kuuluu kaksi suihkua, pesuallas ja wc. Suihkutilaan tullaan asentamaan pitkän mallinen lattiakaivo, joka sijoittuu seinän viereen. Kylpyhuoneessa vaaditaan olevan tilaa vähintään 1 500 mm:n pyörähdysympyrälle. (RT 93-10932. 2008.)

Kylpyhuoneen yhteydessä on sauna, joka on kooltaan 3,2 m². Sauna on mitoitettu kolmelle hengelle. Saunassa on pilarikiuas, joka kohoaa keskimmäisen laudeaskelman läpi. Näin ollen kiukaasta jää näkyviin vain osa. Saunan ja kylpyhuoneen välisen seinän yläosa tehdään tummennetusta lasista ja alaosa 85 mm:n Kahi-väliseinäponttihakosta. Saunan materiaalit ja varusteet valittiin luomaan modernia ilmettä tiloihin. Saunassa ja kylpyhuoneessa katto on alaslaskettu 2300 mm:n korkeuteen. (RT 93-10932. 2008.)

Päärakennukseen piirrettiin kaksi irtaimistolle tarkoitettua varastoa. Suurempi on kooltaan 5,8 m² ja pienempi 2,7 m². Pienempää varastoa tullaan käyttämään siivouskomerona ja suurempaa sekatarvaravastona. Säilytystilan suunnittelussa on otettu huomioon tarvittava liikkumistila ja kalusteiden sekä niiden käytön vaatima tila. Käytäväleveyden on hyvä olla vähintään 600 mm. Siivousvälineiden ja –aineiden säilytykseen tulisi olla vähintään 500 mm leveä lukittava kaappi. (RT 93-10945. 2009.)

Tekninen tila suunniteltiin rakennuksen keskivaiheille, jotta ilmastointi ja lämmitys toimivat mahdollisimman tehokkaasti. Tekninen tila on hyvä sijoittaa sinne puolelle rakennusta, mistä tontille tuleva vesijohto tulee. Kiinteistökohtainen päävesimittari sijoitetaan tekniseen tilaan, minkä vuoksi tekninen tila vaatii vesieristyksen ja lattiakaivon. Tilaa varattiin maalämpöpumpulle, ilmanvaihtokoneelle ja sähkökaapille. (RT 93-10965. 2009.)

4.2 Terassit

Päärakennuksen kolmelle sivulle suunniteltiin terassi. Rakennuksen etupuolella sijaitseva terassi on kooltaan 15,4 m². Etupuolen terassi on täysin katettu. Kodinhoitohuoneen sisäänkäynnin edustalle suunniteltiin pieni kattamaton 2,3 m²:n terassi helpottamassa sisäänkäyntiä. Takapuolen terassi tulee olemaan osaksi katettu ja kooltaan 53 m². Tärkeää terassien suunnittelussa oli porrasaskelmien koko. Kattamattoman terassin porrasaskelman täytyy olla vähintään 390 mm syvä ja 130 mm korkea. Pääsisäänkäynnin kuisti suunniteltiin siten, että siihen on jälkeensä mahdollista lisätä invaluiska (kuva 9). Luiskan leveydeksi suositellaan 1 200 mm:ä ja luiskan kaltevuus saa olla enintään 1:20. (RT 88-11018. 2011.)

4.3 Autotalli

Autotallin suunnittelussa lähdettiin liikkeelle siitä, että sinne tulee mahtua kaksi autoa ja niiden huoltamiselle tulee olla tilaa (kuva 10). Keskimääräisen henkilöauton koko on pituudeltaan noin 4,8 m:ä ja leveydeltään noin 1,8 m:ä. Toiselle paikalle on tarkoitus laittaa autonostin, jolloin huonekorkeuden tulee myös olla riittävä. Työkaluille ja niiden säilytykselle varattiin tilaa autosuojan perältä. Autotallirakennuksen rakenteet ovat samankaltaisia kuin

2016.)

KUVA 10. Autotallin pohjakuva

suunniteltiin myös vesipiste ja viemäri. (Kasvattajan peruskurssi. 2017.)

4.4 Palo-osastointi

on alle 2 400 m². (RT 08-11139. 2014.)

rakennukselle, sillä kerroksia on yksi eikä kellarikerrosta ole. Kantavilla

rakenteilla ei siksi ole palonkestävyysvaatimuksia, koska tavallisesta asuintalosta poistuminen määritellään helpoksi palotilanteessa. (RT 08-11188. 2015.)

Autotalli ja päärakennus määritellään erillisiksi palo-osastoiksi. Autotalli tulee palo-osastoida, koska sen pinta-ala on yli 60 m² ja etäisyys päärakennuksesta alle neljä metriä. Palo-osaston raja kulkee autotallirakennuksen ulkoseinässä päärakennuksen puolella. Osastoivan seinän rakennusosien minimivaatimus on EI30. Kahi–runkoponttiharkkoseinän palonkestävyysluokka on kantamattomana osastoivana seinänä EI180 ja kantavana osastoivana seinänä REI90. Autotallin palo-osastoidun seinän palonkestävyysluokka siis ylittää vaatimukset. (Weber suunnittelu ja työohje; RT 08-11188. 2015.)

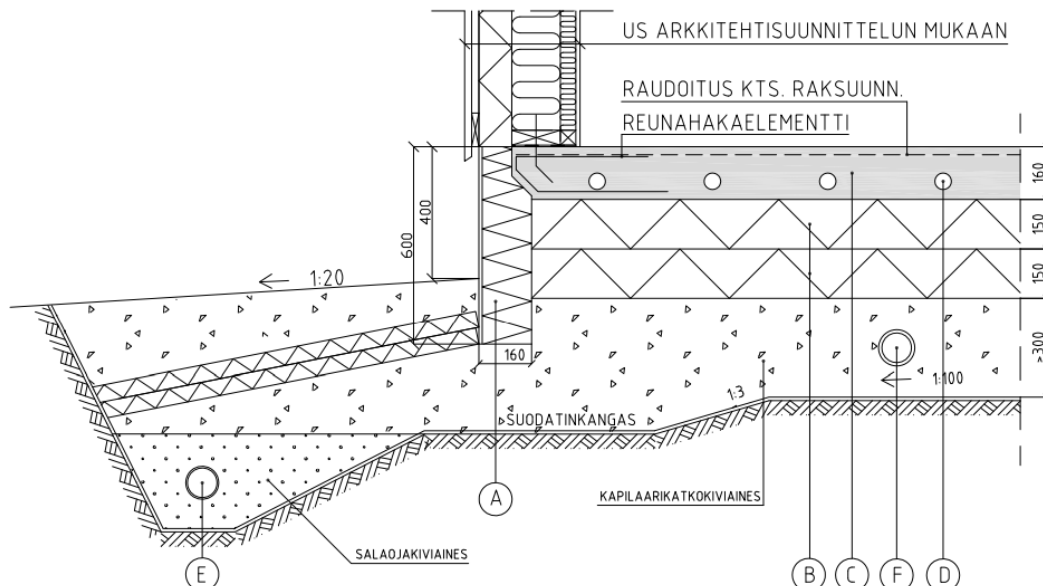
Autotalli sekä päärakennus päädyttiin varustamaan alkusammutusvälineistöllä, vaikka määräykset eivät sitä P3-paloluokassa vaadi. Alkusammutusvälineistöön kuuluvat vaahtosammutin sekä sammutuspeite. Uloskäytäviä päärakennuksessa on yhteensä 3, joten varauloskäyntejä ei tarvita. P3-paloluokassa sallitaan yksi uloskäytävä, jos sen lisäksi on varatie, kuten parveke tai ikkuna. (RakMk E4. 2005; RT 08-11188. 2015.)

5 SUUNNITTELUKOHTTEEN RAKENNETYYPIT

Opinnäytetyön aikana suunnitellun rakennuksen rakennetyypit ja rakenteiden liitokset valikoitiin energiatehokkuuden perusteella. Autotalliin valittiin samat rakenteet. Samantyyppisillä rakenteilla on tehty talo esimerkiksi Oulun Hiukkavaaraan, joten rakennustapa on testattu jo käytännössä.

5.1 Perustukset

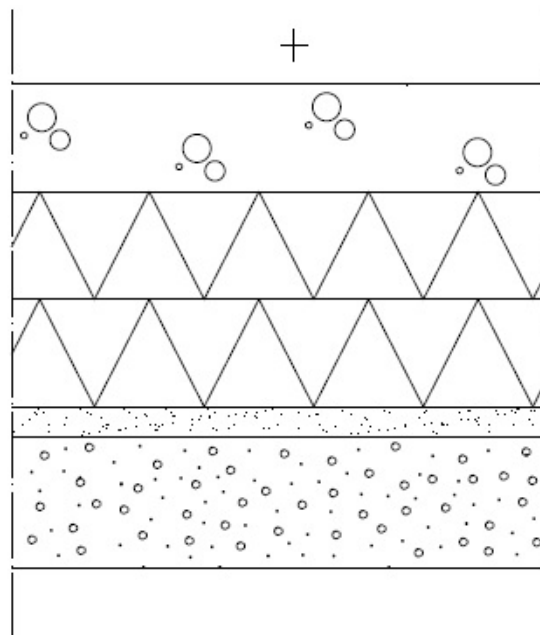
Perustukset päätettiin tehdä Legalett-tyyppisellä ratkaisulla, jossa ei ole perusmuuria tai anturaa (kuva 11). Legalett-perustuksella alapohjaliittymän lämpöhäviöt saadaan minimiin, eikä liittymässä ole rakenteellisia kylmäsiltoja. Tässä opinnäytetyössä suunnitellussa rakennuksessa vaipan kiertävä eristekerros ja laatta ovat paksumpia kuin Legalettin rakennedetaljissa, jotta rakenteiden lämpöhäviöitä saadaan vähennettyä edelleen. Legalett-tyyppinen perustustapa on myös nopeampi rakentaa kuin normaali anturaperustus. (Kuva 11; Legalett, linkit Miksi Legalett? -> Taloudellinen.)

Kuva 11. Legalett-tyyppinen maanvarainen perustus (Legalett maanvarainen laatta)

5.2 Alapohja

Maata vasten olevan alapohjan vertailulämpöhäviön vertailuarvo on ympäristöministeriön mukaan $0,16 \text{ W/(m}^2 \text{ K)}$. Alapohjarakenteeksi valittiin energiatehokkuus pääprioriteettina 200 mm paksu paikallavalettu kantava betonilaatta ja yhteensä 400 mm:n polyuretaanieristekerros (kuva 12). 400 mm:n eristekerros koostuu kahdesta päällekkäisestä 200 mm:n Kingspan tf70–polyuretaanieristelevystä. Ennen kantavan teräsbetonilaatan valua asennetaan vesikiertoisien lattialämmityksen putket. Valitun alapohjarakenteen laskettu lämpöhäviö on noin $0,05 \text{ W/(m}^2 \text{ K)}$, joten se vastaa ympäristöministeriön asettamia lämpöhäviövaatimuksia. Eristekerroksen alle tulee tasaushiekka ja kapillaarikatkosora. Kapillaarikatkosoraa tulee olla vähintään 300 mm. (Tasauslaskentaopas 2018. 2017.)

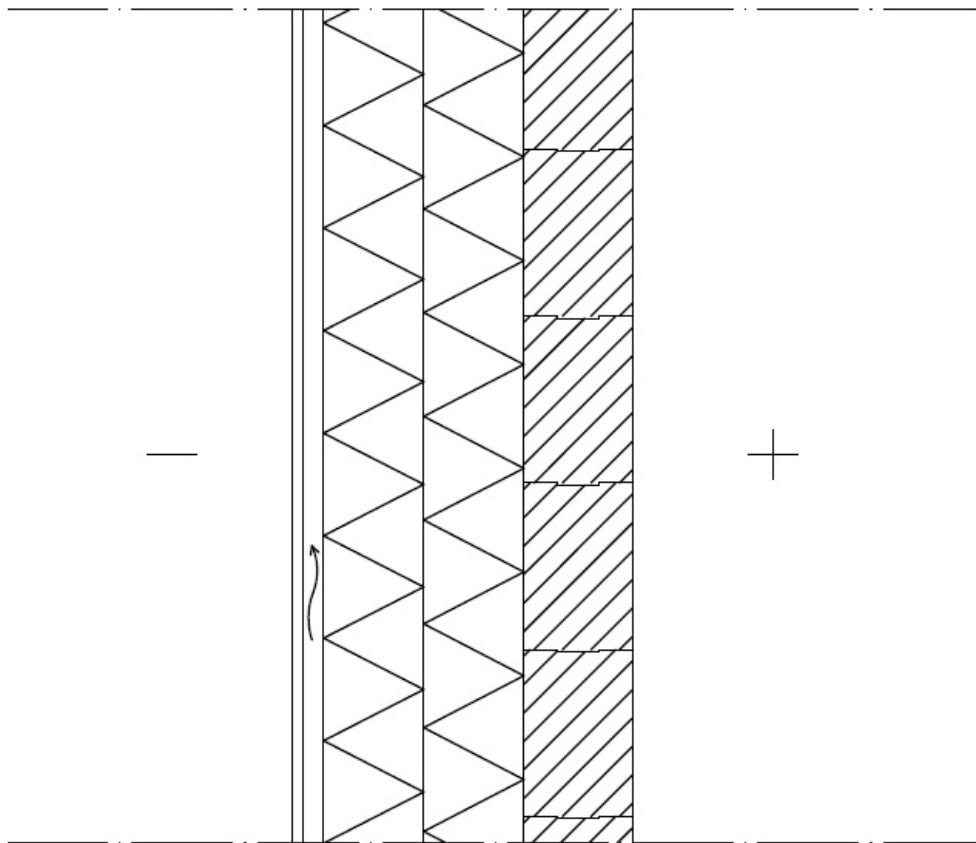

KUVA 12. Alapohjarakenteen leikkauskuva

5.3 Ulkoseinä

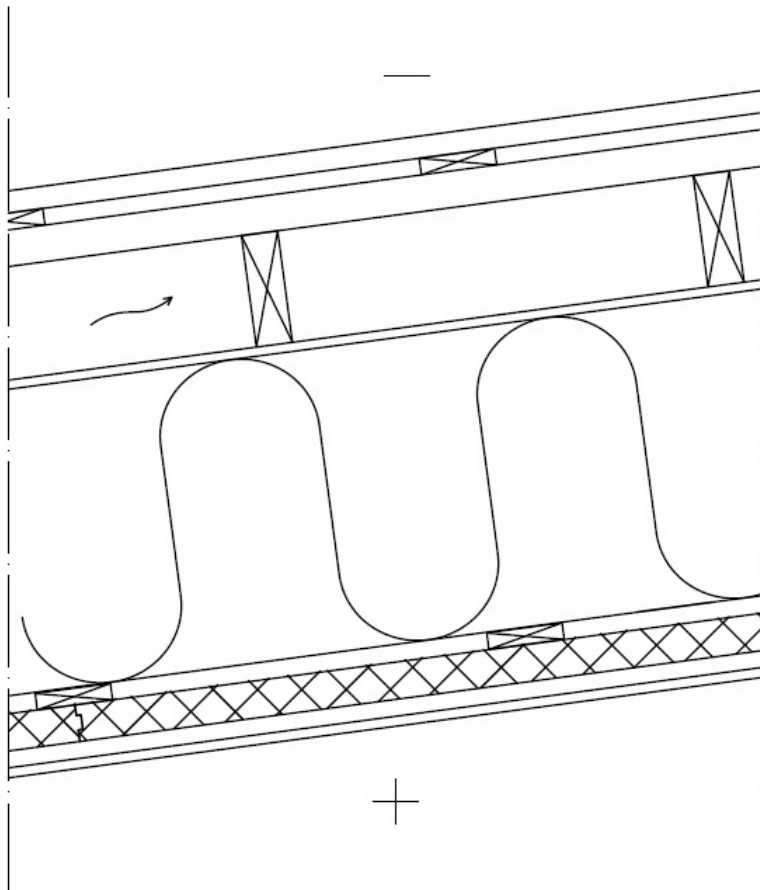
Ulkoseinärakenteeseen valittiin 130 mm paksu Kahi-runkoponttihakko ja eristeeksi kaksi 120 mm:ä paksua polyuretaanieristelevyä (kuva 13). Valitun rakenteen laskettu lämpöhäviö on noin $0,10 \text{ W/(m}^2 \text{ K)}$, joka on alle ympäristöministeriön lämpöhäviövaatimuksen. Ulkoseinärakenteen vertailuarvo on $0,17 \text{ W/(m}^2 \text{ K)}$. Kahi-runkoponttihakossa ovat valmiit reiät putkien ja johtojen viemistä varten. Julkisivu päätettiin tehdä kivipohjaisella kuituvahvistetulla rappauslevyllä, joka rapataan tumman harmaaksi. Rappauslevyn ja harkon väliin tehdään tuuletusrako 25 mm x 100 mm:n laudalla. Tuuletusraon laudat sidotaan harkkoon eristeen läpi julkisivuankkureilla 1 000 mm:n välein. (Tasauslaskentaopas 2018. 2017.)

KUVA 13. Ulkoseinärakenteen leikkauskuva

5.4 Yläpohja

Yläpohjarakenteen lämpöhäviön vertailuarvo on ympäristöministeriön mukaan $0,09 \text{ W}/(\text{m}^2 \text{ K})$. Tässä opinnäytetyössä suunniteltuun rakennukseen haluttiin pulpettikatto ja katon kulmaksi valittiin $7,5$ astetta ulkonäöllisistä syistä. Lämpöhäviön vertailuarvoon päästiin valitsemalla yläpohjan eristykseksi 400 mm :n mineraalivilla ja 50 mm :n polyuretaanieristelevy. Polyuretaanieristelevy toimii alumiinipintaisena myös höyrynsulkuna, joten erillistä höyrynsulkumuovia ei tarvita. Mineraalivillan yläpuolelle tulee jättää vähintään 100 mm :n tuuletusrako, jotta yläpohjarakenne pääsee tuulettumaan (kuva 14). Yläpohjarakenteen sisäpintaan tulee koolaus 400 mm :n välein $22 \text{ mm} \times 100 \text{ mm}$:n laudalla, johon kiinnitetään sisäpinnan kipsilevy. Valitun yläpohjarakenteen

KUVA 14. Yläpohjarakenteen leikkauskuva

laskennallinen lämpöhäviö on noin 0,06 W/(m² K). (Tasauslaskentaopas 2018. 2017.)

Loivan kattokulman vuoksi vesikaton materiaaliksi valittiin teräksinen Weckman Progantti -lukkosaumakate. Weckman lupaa lukkosaumakatteelleen toimivuuden vielä katon 1:8 kaltevuudessa. (Weckmansteel, linkit Kattomallisto -> Lukkosaumakatot -> Weckman Progantti.)

5.5 Väliseinärakenteet

Suunnitellussa rakennuksessa päätettiin käyttää kahden tyyppisiä väliseinärakenteita. Märkätilojen väliseinät tehdään 85 mm:n Kahi-väliseinäharkolla. Loput väliseinistä suunniteltiin Gyprocin teräsrangaisella kipsilevyseinärakenteella 3.1.6:106, jossa on molemmin puolin kaksi 13 mm:n kipsilevyä. Seinän tuplalevytystä käytetään suuren huonekorkeuden vuoksi. Neljän kipsilevyn tuoma massa myös parantaa seinän ääneneristävyyttä. Seinä eristetään 50 mm:n mineraalivillalla. Teräsrangan paksuus on 66 mm. (Gyproc Käsikirja. 2018.)

5.6 Terassirakenteet

Terassin runko suunniteltiin tehtäväksi 148 mm x 48 mm:n palkeista, jotka sijoitetaan 600 mm:n välein. Palkit tuetaan kevytsorabetoniharkoilla noin 1 200 mm:n välein. Harkkojen alla on 100 mm:n paksuinen hiekkakerros, jonka jälkeen on terassin routasuojaus. Terassin routasuojaus hoidetaan 50 mm:n Finnfoam-eristelevyllä. Terassien katokset tuetaan teräspilareilla. Teräspilarien väliin tulee liimapuupalkki, joka siirtää kuormat pilareille. Katosrakenne tehdään 148 mm x 148 mm:n höylätystä puutavarasta ja vesikattona toimii sama teräksinen lukkosaumakate, josta päärakennuksenkin vesikatto tehdään. Teräspilareiden perustus tehdään harkoilla ja harkot eristetään 50 mm paksuisella Finnfoam – eristelevyllä. (Finnfoam, linkit Käyttökohteet -> Tiet ja pihat.)

5.7 Rakennuspohjan kuivatus ja hulevesien hallinta

Katolta tulevat hulevedet kerätään sadevesikaivojen kautta sadevesiviemäriin. Sadevesiviemärit johtavat huleveden lopulta tontin rajalla olevaan ojaan.

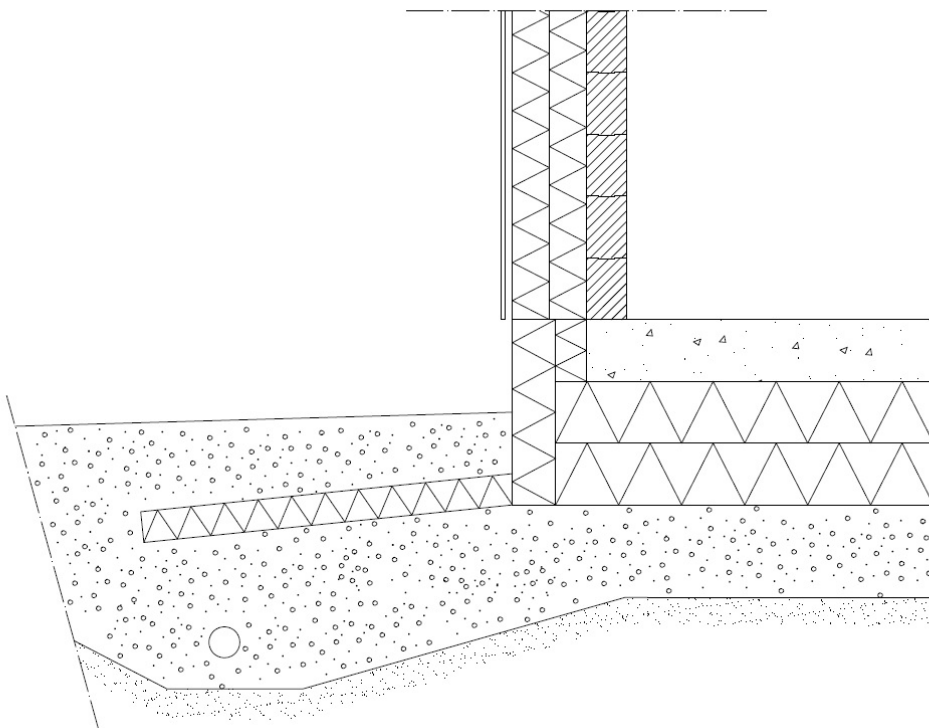
Autotallin katolta valuvat hulevedet imeytetään maaperään. Rakennuspohja kuivatetaan salaojituksella. Rakennuksen alle laitetaan vähintään 300 mm:n paksuinen kapillaarikatkokerrok, jolla estetään veden kapillaarinen nousu rakenteisiin. Salaojitus tehdään 110 mm:n paksuisella salaojaputkella. Tarkastuskaivot asennetaan rakennuksen jokaiselle nurkalle. (RT 89-11196. 2015.)

6 RAKENTEIDEN LIITTYMÄT

Valittaessa opinnäytetyön suunnittelukohteeseen rakenteita ja niiden liittymiä oli tavoitteena minimoida kylmäsillat rakennuksen vaipassa. Rakenteiden liittymien lämpöhäviöitä ei oteta huomioon koko rakennuksen lämpöhäviöiden tasauslaskennassa. Liittymien lämpöhäviöt kuitenkin huomioidaan E-luvun laskennassa. (Tasauslaskentaopas 2018. 2017.)

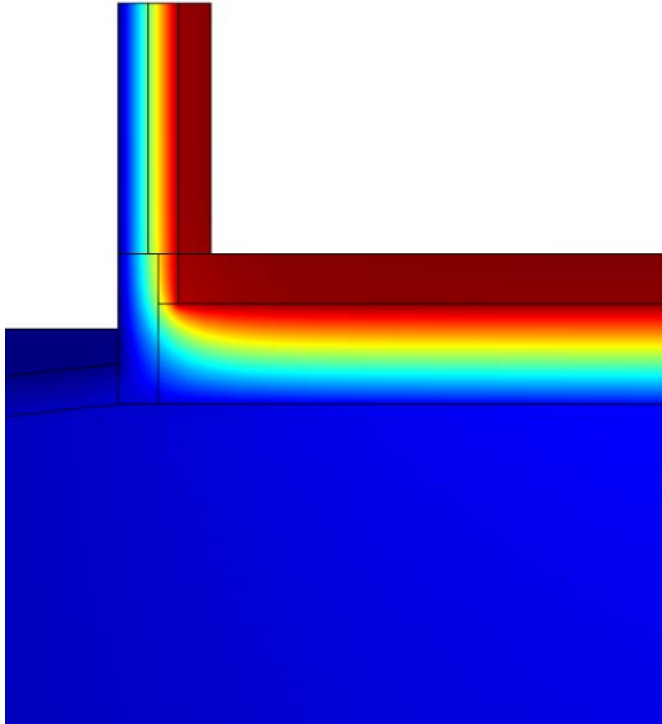
6.1 Alapohjan liittymä

Alapohjaliittymä haluttiin toteuttaa siten, että lämpövuoto liittymässä olisi mahdollisimman pieni. Perinteinen alapohjaliittymä olisi erittäin vaikea toteuttaa ilman kylmäsiltoja, joten päädyttiin ratkaisuun, jossa eriste kiertää rakennuksen vaipan ehyenä. Näin ollen rakenneliittymän lämpöhäviö on vähäistä. (Kuva 15.)

KUVA 15. Alapohjaliittymän leikkauskuva

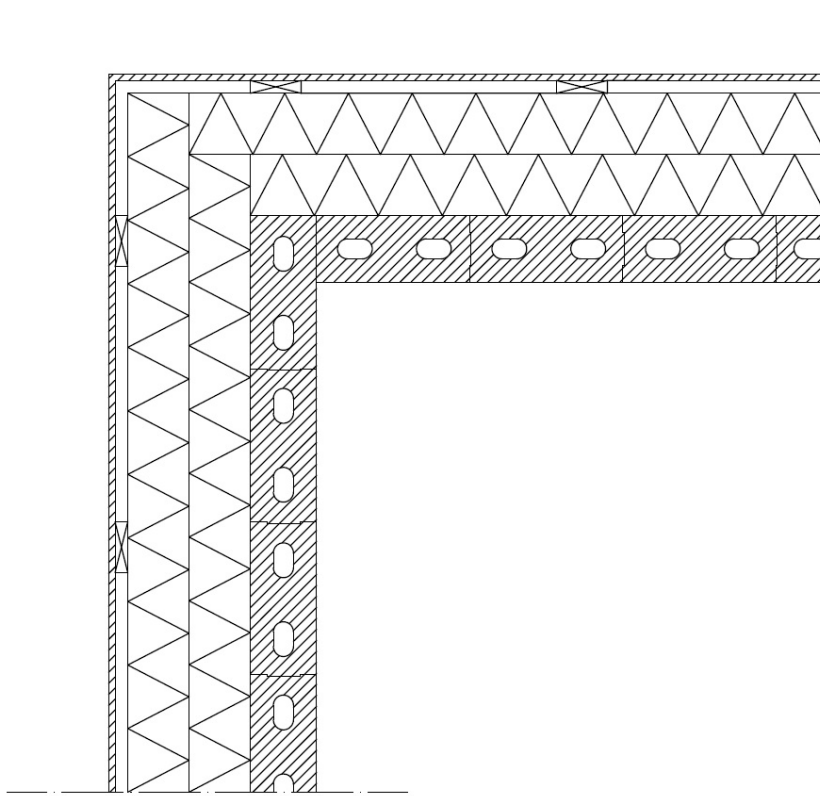
Alapohjaliittymää tarkasteltiin myös Comsol-ohjelmassa, jolla saatiin simuloitua rakenteen toimivuutta suomalaisissa olosuhteissa. Simulaation tulos tukee sitä, että rakenneliittymässä ei muodostu kylmäsiltoja. (Kuva 16.)

KUVA 16. Comsol-simulaation havainnekuva alapohjaliittymästä

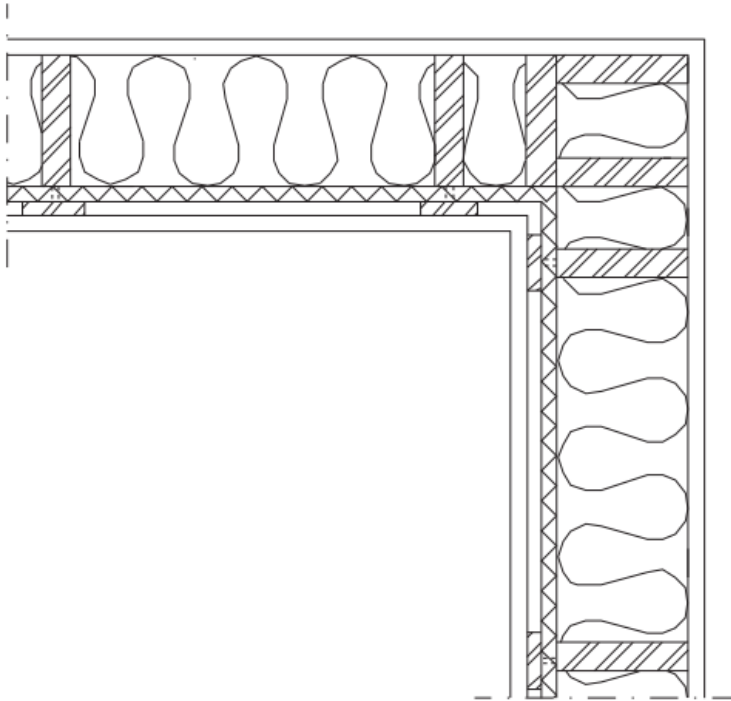
6.2 Ulkoseinien nurkkaliittymä

Ulkoseinien nurkkaliittymä saadaan harkkorakenteella toteutettua lähes tulkoon ilman kylmäsiltoja. Ainoat rakenteelliset kylmäsiltoja syntyvät julkisivuankkureista, joilla polyuretaanieristelevyt sidotaan harkkoseinään. Ankkureista syntyvät kylmäsiltoja on huomioitu rakenteen U-arvon laskennassa. Yhtenäinen vaipan eristekerros kiertää ulkonurkan, minkä vuoksi rakenneliittymän lämpöhäviöt pysyvät vähäisinä. Polyuretaanieristelevyt limitetään siten, että saumat eivät osu kohdakkain. (Kuva 17.)

KUVA 17. Ulkonurkan rakenteen leikkauskuva

Puurunkoisena rakennuksena toteutettuna ulkonurkkaan tulisi rakenteellisia kylmäsiltoja runkotalppien asettelun vuoksi (kuva 17). Rakenteellinen kylmäsilta syntyy, kun eristettä paremmin lämpöä johtava rakenneosä läpäisee lämmöneristeen. Kylmäsiltojen seurauksena voi esiintyä esimerkiksi kondenssiveden kertymistä ja rakenteiden vaurioitumista. (Rakennusfysiikan käsikirja. 2015.)

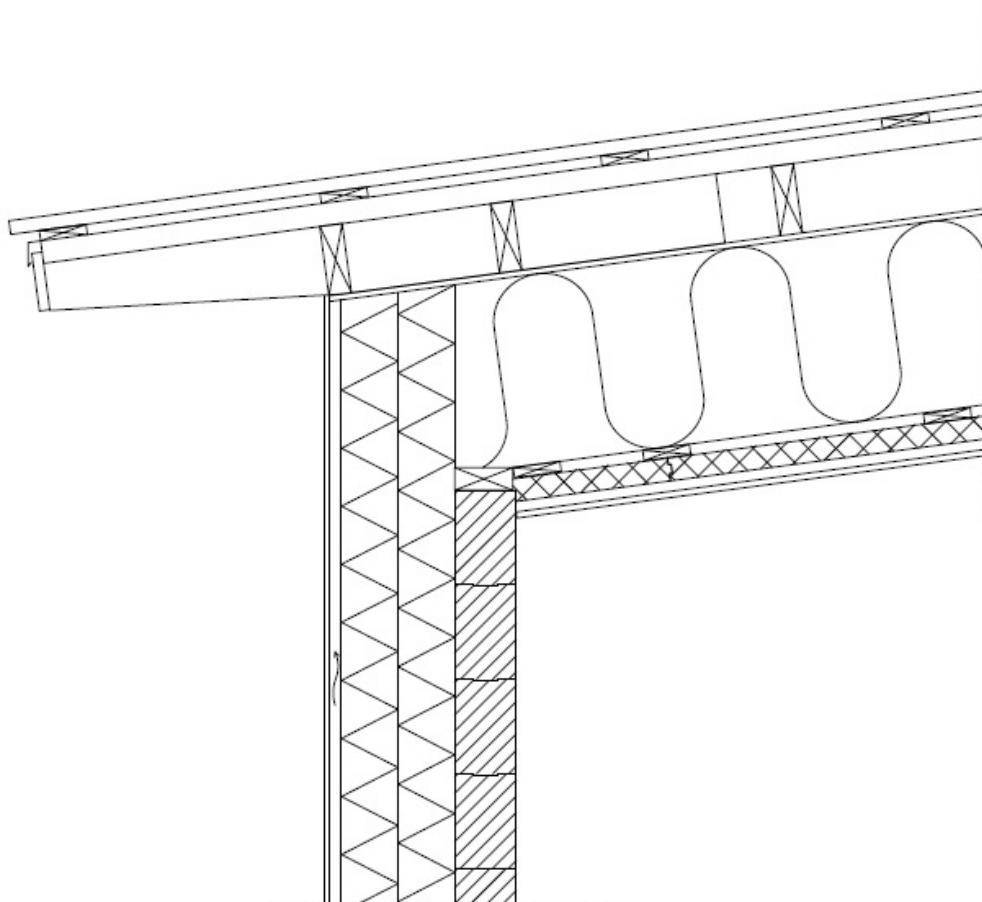

KUVA 15. Puurunkoisten seinien nurkkaliittymä (RT 82-11171. 2014.)

6.3 Yläpohjan liittäminen

Yläpohjan ja ulkoseinän liittymän suunnittelussa toteutettiin samaa periaatetta kuin muissakin liittymissä. Kylmäsiltoja pyrittiin minimoimaan ja ulkoseinän yhtenäinen eristekerros tuodaan lähes vesikaton rajaan asti. Ulkoseinän eristettä ei voida nostaa vesikattoon asti, koska yläpohjan tulee päästä tuulettumaan lämmöneristeen yläpuolelta. Ulkoseinän Kahi-runkoponttihakon ja kattorakenteen polyuretaanieristelevyn välinen sauma vaahdotetaan polyuretaanivaahdolla ja teipataan lopuksi alumiiniteipillä. (Kuva 19.)

KUVA 16. Yläpohjan liittymän leikkauskuva

7 RAKENNUKSEN JULKISIVUT

Rakennusten julkisivuiksi päädyttiin valitsemaan rappauslevyt, jotka rapataan tummanharmaiksi esimerkiksi Weberin webervetonit 410 -rappauslaastilla. Terassit päätettiin tehdä Siperian lehtikuusesta, jotka jätetään käsittelemättä. Näin puu harmaantuu hopeanharmaaksi ikääntyessään. Räystäslaudat maalataan vaaleanharmaaksi, ja sokkeli rapataan saman sävyiseksi. (Kuva 20.)

KUVA 17. Rakennuksen 3D-malli rakennuksen etupuolelta

Ikkunoiden pellit ja puitteet suunniteltiin vaaleanharmaiksi. Karmit ikkunoissa tullaan jättämään valkoiseksi. Sadevesikourut ja syöksytorvet valittiin harmaaksi polttomaalatusta alumiinista. Lumieste tullaan asentamaan koko katon lappeen mitalle.

Ovien väriksi valittiin sama vaaleanharmaa kuin ikkunoiden puitteissa. Ovien painikkeiden materiaaliksi valittiin harjattu teräs. Katon yläpuolelle nouseva takan hormi tullaan päällystämään samalla teräskatteella kuin vesikatto. Katosten pilarit suunniteltiin vaaleanharmaaksi.

Pihakivetys tullaan tekemään Ruduksen hiilenharmaalla Luotokivellä. Autotallin ramppi suunniteltiin tehtäväksi samalla Ruduksen Luotokivellä kuin

pihakivetyskin. Autotallin kaikki ovet valitaan saman sävyiseksi kuin päärakennuksen ovet.

KUVA 18. Rakennuksen 3D-malli rakennuksen takapuolelta

8 RAKENNUKSEN ENERGIAATEHOKKUUS JA TALOTEKNIikka

Energiatehokkaan rakentamisen peruseriaatteisiin kuuluvat hyvä ulkovaipan lämmöneristys, tiiviit ja hyvin eristävät ikkunat ja ovet, lämmöntalteenotolla varustettu koneellinen ilmanvaihto ja kylmäsiltojen välttäminen. Lämmitysratkaisujen tulisi olla ekotehokkaita ja paikalliset olosuhteet huomioon ottavia. (Sahlstedt - Palolahti - Koskenvesa 2015, 28.)

8.1 Rakennuksen energiatehokkuuden vähimmäisvaatimukset

ympäristöministeriön asetuksessa uuden rakennuksen energiatehokkuudelle määritellään rakennuksen energiatehokkuuden vähimmäisvaatimukset, joista pääsuunnittelijan, erityissuunnittelijan ja rakennussuunnittelijan on huolehdittava. Näihin vaatimuksiin kuuluu se, että se on vaaditun laskennallisen energiatehokkuuden vertailuluvun (E-luvun) mukainen. Lisäksi rakennuksen tulee olla lämpöhäviöltään vähäiselle energiantarpeelle edellytykset luova. Myös ilmanvaihtojärjestelmän ominaissähkötehon tulee olla määräysten mukainen. (Ympäristöministeriön asetus uuden rakennuksen energiatehokkuudesta 1010/2017 3 §.)

Opinnäytetyössä suunniteltavan energiatehokkaan rakennuksen rakenteiden U-arvolaskelmat tehtiin C4 Suomen rakentamismääräyskokoelmaa noudattaen niin, että talo täyttää kaikki ympäristöministeriön asettamat vaatimukset energiatehokkaalle talolle. E-luvun vaatimus rakennukselle on 116. Rakennukselle laskettu E-luku on 63, joten se alittaa vaatimukset selvästi. Energiatodistus, tasauslaskelma ja U-arvolaskelmat löytyvät liitteistä 1, 2 ja 3. (Ympäristöministeriön asetus uuden rakennuksen energiatehokkuudesta 1010/2017 3 §.)

8.2 Talotekniikka

Lämmitysjärjestelmäksi valittiin maalämpö sen ekologisuuden ja energiatehokkuutensa vuoksi. Oulunsalon alueella kallio on niin syvällä, että on järkevämpää toteuttaa maalämmön keräys maaperästä kuin kalliosta. Tontti on niin suuri, että maaperään asennettavalle lämmönkeruupiirille on riittävästi tilaa.

Maalämpöpumpuksi valittiin NIBE F1245. Rakennus lämmitetään vesikiertoisella lattialämmityksellä. Varaava tulisija Tulikivi KALLA auttaa talon lämmityksessä kylmimpinä kuukausina. Varaava tulisija otettiin myös E-luvun laskelmissa huomioon. Rakennuksen käyttövesi lämmitetään maalämpöpumpulla. Kiinteistö liitetään kunnan viemäriverkostoon, jolloin jäteveden käsittelystä ei tarvitse itse huolehtia. (Oulun geoenergiapotentialin kartoitus. 2013.)

Rakennus varustetaan ilmanvaihtokoneella, jossa on poistoilman lämpöenergian talteenotto. Poistoilman lämmöntalteenoton vuosihyötysuhteen täytyy olla yli 65 %. Ilmanvaihtokoneeksi valittiin Vallox 121 MC. Valitun ilmanvaihtokoneen ominaissähköteho on 1,1 kW/(m³/s) ja poistoilman lämmöntalteenoton vuosihyötysuhde 71 %. (Vallox, linkit Tuotteet -> Vallox ilmanvaihtokoneet -> Vallox 121 MC.)

9 YHTEENVETO

Opinnäytetyö koostui energiatehokkaan rakennuksen suunnittelusta. Rakennusta alettiin suunnitella kartoittamalla tulevien asukkaiden tarpeita ja toiveita. Tarvekartoituksen jälkeen siirryttiin luonnosvaiheeseen, jossa luonnosteltiin eri versioita pohjaratkaisuista AutoCAD-ohjelmalla. Kolmen eri luonnosversion jälkeen lopputulos oli tyydyttävä ja suunnittelua voitiin jatkaa ArchiCAD-ohjelmalla. Rakenteiden valinnat tehtiin energiatehokkuus ykkösprioriteettina. Kaikkiin rakenteisiin löydettiin energiatehokas ratkaisu ja rakenteiden liittymät saatiin tiiviiksi. Rakennuksen lämpöhäviöt pyrittiin siis minimoimaan.

Rakennevalintojen jälkeen alettiin tehdä rakennuksen 3D-mallia ArchiCAD-ohjelmalla. Yllättävää oli, kuinka haasteellista ja aikaa vievää on tuottaa 3D-malli ja rakennuslupapiirustukset. Haasteellisuus johtui lähinnä kokemuksen puutteesta. Opinnäytetyöprojektin edetessä ArchiCAD-ohjelman käyttäminen kuitenkin helpottui, kun ohjelman käyttämiseen tuli rutiinia.

Haastavaa työssä oli myös energiatehokkuusvaatimusten opiskelu ja selvittäminen. Energiatehokkuusvaatimukset kuitenkin selvisivät tutkimalla, ja kohteeseen onnistuttiin suunnittelemaan sellaiset rakenteet, että niissä täyttyivät kaikki ympäristöministeriön vaatimukset. Tiedonhaku Rakennustiedon RT-korteista tuli tämän opinnäytetyön aikana tutuksi.

Opinnäytetyössä laadittiin energiatodistus, tasauslaskelma, asemapiirros, pohjapiirros, julkisivupiirroksset, leikkauspiirros, hormipiirros, rakenneleikkauspiirros ja rakenteiden lämpöhäviölaskelmat. Rakennuksen tulevat käyttäjät ovat tyytyväisiä työssä suunniteltuun rakennukseen. Loppujen lopuksi tämä opinnäytetyö oli todella opettavainen ja antoi kokemusta energiatehokkaan rakennuksen suunnittelusta.

LÄHTEET

10 Vinkkiä hyvän ilmanvaihdon suunnitteluun. 2018. Vallox.

Saatavissa: https://www.vallox.com/tietoa_ilmanvaihdosta/10_vinkkia_hyvan_ilmanvaihdon_suunnitteluun.html. Hakupäivä 8.5.2018.

D5 (2012). 2013. Rakennuksen energiankulutuksen ja lämmitystehontarpeen laskenta. Ohjeet 2012. D5 Suomen rakentamismääräyskokoelma. Helsinki: Ympäristöministeriö, Asunto- ja rakennusosasto.

Saatavissa: <http://www.ym.fi/download/noname/%7B8C5C3B41-E127-4889-95B0-285E9223DEE6%7D/40468>. Hakupäivä 3.5.2018.

Oulun geoenergiapotentialin kartoitus. 2013. Geologian tutkimuskeskus.

Saatavissa: https://www.ouka.fi/c/document_library/get_file?uuid=1f321dbe-e25d-4ee2-bdcd-c87c31a66450&groupId=64220. Hakupäivä 1.5.2018.

Finnfoam. Saatavissa <https://www.finnfoam.fi/>. Hakupäivä 22.4.2018.

Gyproc käsikirja. 2018. Gyproc.

Saatavissa: http://www.gyproc.fi/Download/24907/Gyproc_K%C3%A4sikirja2018-042018.pdf. Hakupäivä 10.5.2018.

Kasvattajan peruskurssi. 2017. Kennelliitto.

Saatavissa: https://www.kennelliitto.fi/sites/default/files/media/kasvattajan_peruskurssi_oppilaan_materiaali_2017.pdf. Hakupäivä 5.5.2018.

Legalett. Saatavissa <http://www.legalett.fi/legalett/>. Hakupäivä 5.5.2018.

Legalett maanvarainen laatta. 2018. Legalett.

Saatavissa: <http://www.legalett.fi/download.aspx?intFileID=445&intLinkedFromObjectID=9460>. Hakupäivä 20.4.2018.

Oulun kaupungin rakennusjärjestys. 2007. Oulun rakennusvalvonta.

Saatavissa: <https://www.ouka.fi/documents/486338/0/Rakennusj%C3%A4rjesty+s+1.9.2017.pdf/031a1d8e-2a24-42dd-bee3-e194d630559c>. Hakupäivä 30.3.2018

Perustusjärjestelmät & sokkelielementit. 2018. Legalett.

Saatavissa: <http://www.legalett.fi/download.aspx?intFileID=435&intLinkedFromObjectID=9459>. Hakupäivä 3.5.2018.

Rakennusfysiikan käsikirja. 2015. Schöck.

Saatavissa: [http://www.schoeck.fi/upload/files/download/Kylmaesiltaopas\[6079\].pdf](http://www.schoeck.fi/upload/files/download/Kylmaesiltaopas[6079].pdf). Hakupäivä 31.5.2018.

RT 08-11139. 2014. Rakennusten paloluokat ja paloluokan määrittäminen.

Rakennustieto Oy.

Saatavissa: <https://www.rakennustieto.fi/kortistot/rt/kortit/11139.html.stx> (vaatii käyttäjälisenssin). Hakupäivä 29.4.2018.

RT 08-11188. 2015. P3-luokan rakennusten palotekniset vaatimukset.

Rakennustieto Oy.

Saatavissa: <https://www.rakennustieto.fi/kortistot/rt/kortit/11188.html.stx> (vaatii käyttäjälisenssin). Hakupäivä 29.4.2018.

RT 11-11294. 2018. Uuden rakennuksen energiatehokkuus. Asetusten

788/2017 ja 1010/2017 tuomat muutokset. Rakennustieto Oy.

Saatavissa: <https://www.rakennustieto.fi/kortistot/rt/kortit/11294.html.stx> (vaatii käyttäjälisenssin). Hakupäivä 2.5.2018.

RT 82-11171. 2014. Seinien liittymät. Rakennustieto Oy.

Saatavissa: <https://www.rakennustieto.fi/kortistot/rt/kortit/11171.html.stx> (vaatii käyttäjälisenssin). Hakupäivä 11.5.2018.

RT 88-11018. 2011. Portaat ja liuskat. Rakennustieto Oy.

Saatavissa: <https://www.rakennustieto.fi/kortistot/rt/kortit/11018.html.stx> (vaatii käyttäjälisenssin). Hakupäivä 27.4.2018.

RT 89-11196. 2015. Hulevesien hallinta. Rakennustieto Oy.

Saatavissa: <https://www.rakennustieto.fi/kortistot/rt/kortit/11196.html.stx> (vaatii käyttäjälisenssin). Hakupäivä 25.4.2018.

RT 91-11257. 2017. Saunan tilojen suunnittelu. Rakennustieto Oy.
Saatavissa: <https://www.rakennustieto.fi/kortistot/rt/kortit/11257.html.stx> (vaatii käyttäjälisenssin). Hakupäivä 23.4.2018.

RT 93-10925. 2008. Asuntosuunnittelu. Lepo ja työskentely. Rakennustieto Oy.
Saatavissa: <https://www.rakennustieto.fi/kortistot/rt/kortit/10925.html.stx> (vaatii käyttäjälisenssin). Hakupäivä 20.4.2018.

RT 93-10926. 2008. Asuntosuunnittelu. Oleskelu ja vapaa-ajan vietto.
Rakennustieto Oy.
Saatavissa: <https://www.rakennustieto.fi/kortistot/rt/kortit/10926.html.stx> (vaatii käyttäjälisenssin). Hakupäivä 21.4.2018.

RT 93-10929. 2008. Asuntosuunnittelu. Ruoanvalmistus ja ruokailu.
Rakennustieto Oy.
Saatavissa: <https://www.rakennustieto.fi/kortistot/rt/kortit/10929.html.stx> (vaatii käyttäjälisenssin). Hakupäivä 21.4.2018.

RT 93-10932. 2008. Asuntosuunnittelu. Hygienianhoito. Rakennustieto Oy.
Saatavissa: <https://www.rakennustieto.fi/kortistot/rt/kortit/10932.html.stx> (vaatii käyttäjälisenssin). Hakupäivä 20.4.2018.

RT 93-10937. 2008. Asuntosuunnittelu. Eteinen ja kulkuyhteydet.
Rakennustieto Oy.
Saatavissa: <https://www.rakennustieto.fi/kortistot/rt/kortit/10937.html.stx> (vaatii käyttäjälisenssin). Hakupäivä 20.4.2018.

RT 93-10945. 2009. Asuntosuunnittelu. Säilytys. Rakennustieto Oy.
Saatavissa: <https://www.rakennustieto.fi/kortistot/rt/kortit/10945.html.stx> (vaatii käyttäjälisenssin). Hakupäivä 23.4.2018.

RT 93-10950. 2009. Asuntosuunnittelu. Vaatehuolto. Rakennustieto Oy.
Saatavissa: <https://www.rakennustieto.fi/kortistot/rt/kortit/10950.html.stx> (vaatii käyttäjälisenssin). Hakupäivä 21.4.2018.

RT 93-10965. 2009. Asuntosuunnittelu. Talotekniikka. Rakennustieto Oy.
Saatavissa: <https://www.rakennustieto.fi/kortistot/rt/kortit/10965.html.stx> (vaatii
käyttäjälisenssin). Hakupäivä 26.4.2018.

RT 98-11213. 2016. Ajoneuvojen mittoja. Rakennustieto Oy.
Saatavissa: <https://www.rakennustieto.fi/kortistot/rt/kortit/10914.html.stx>. (vaatii
käyttäjälisenssin). Hakupäivä 20.4.2018.

Sahlstedt, Satu – Palolahti, Tuomas – Koskenvesa Anssi 2015. Pientalon
suunnittelu ja rakentaminen. Helsinki: Rakennustieto Oy.

Tulikivi. Saatavissa: <http://www.tulikivi.fi/tuotteet/KALLA>. Hakupäivä 20.4.2018.

Vallox. Saatavissa: <https://www.vallox.com/>. Hakupäivä 5.5.2018.

Suunnittelu- ja työohje, Eurocode 6 mukainen (EN 1996-1). 2017. Weber.
Saatavissa: <http://shop.e-weber.fi/kronodocs/55001.pdf>. Hakupäivä 10.5.2018.

Weckmansteel. Saatavissa: <http://www.weckmansteel.fi/>. Hakupäivä 12.5.2018.

Tasauslaskentaopas 2018. 2017. Ympäristöministeriö.
Saatavissa: <http://www.ym.fi/download/noname/%7B8DA891B6-94AC-4367-9E45-D59ECED00CCF%7D/133703>. Hakupäivä 1.5.2018.

Ympäristöministeriön asetus uuden rakennuksen energiatehokkuudesta
1010/2017. 2017. Ympäristöministeriö.
Saatavissa: <http://www.ym.fi/download/noname/%7BFD99E48D-F28B-452E-8175-29EA77ABD4CA%7D/133872>. Hakupäivä. 7.5.2018.

LIITTEET

Liite 1 U-arvolaskelmat

Liite 2 Tasauslaskelma

Liite 3 Energiatodistus

Liite 4 Pääpiirustukset

Liite 5 RH1-lomake

Seinän U-arvo

$$d1 := 0.13 \text{ m} \quad \lambda1 := 0.75 \frac{\text{W}}{\text{m} \cdot \text{K}}$$

$$d2 := 0.24 \text{ m} \quad \lambda2 := 0.022 \frac{\text{W}}{\text{m} \cdot \text{K}}$$

$$R_{si} := 0.13 \frac{\text{m}^2 \cdot \text{K}}{\text{W}} \quad R_{se} := 0.04 \frac{\text{m}^2 \cdot \text{K}}{\text{W}}$$

$$R1 := R_{si} + \frac{d1}{\lambda1} + \frac{d2}{\lambda2} + R_{se} = 11.342 \frac{\text{s}^3 \cdot \text{K}}{\text{kg}}$$

$$U := \frac{1}{R1} = 0.088 \frac{\text{kg}}{\text{s}^3 \cdot \text{K}}$$

$$\alpha := 0.8 \quad \lambda_f := 25 \frac{\text{W}}{\text{m} \cdot \text{K}}$$

$$halk := 8 \text{ mm} \quad säde := \frac{halk}{2} = 0.004 \text{ m}$$

$$A_f := \pi \cdot säde^2 = (5.027 \cdot 10^{-5}) \text{ m}^2$$

$$n_f := \frac{2}{\text{m}^2} \quad \text{Dqvdlghq#hdssddp fifi#hu# qhã'p hwl}$$

$$d_0 := d2 = 0.24 \text{ m}$$

$$R_{f0} := \frac{d2}{\lambda2} = 10.909 \frac{\text{s}^3 \cdot \text{K}}{\text{kg}}$$

$$R_{Th} := R1 = 11.342 \frac{\text{s}^3 \cdot \text{K}}{\text{kg}}$$

$$\Delta U_f := \frac{\alpha \cdot \lambda_f \cdot A_f \cdot n_f}{d_0} \cdot \left(\frac{R_{f0}}{R_{Th}} \right)^2 = 0.00775 \frac{\text{kg}}{\text{s}^3 \cdot \text{K}}$$

$$U_c := U + \Delta U_f = 0.0959 \frac{\text{kg}}{\text{s}^3 \cdot \text{K}}$$

Maanvaraisen alapohjan U-arvo

$d_{bet} := 0.2 \text{ m}$	$\lambda_{bet} := 1.7 \frac{W}{m \cdot K}$	$R_{srap} := 0.17 \frac{m^2 \cdot K}{W}$
$d_{EPS} := 0.4 \text{ m}$	$\lambda_{EPS} := 0.022 \frac{W}{m \cdot K}$	$R_{sc} := 0.04 \frac{m^2 \cdot K}{W}$
$d_{harkko} := 0.0 \text{ m}$	$\lambda_{harkko} := 0.3 \frac{W}{m \cdot K}$	$R_{seiniä} := 0.13 \frac{m^2 \cdot K}{W}$
$R_T := R_{srap} + \frac{d_{bet}}{\lambda_{bet}} + \frac{d_{EPS}}{\lambda_{EPS}} + R_{sc} = 18.509 \frac{s^3 \cdot K}{kg}$		
$U := \frac{1}{R_T} = 0.054 \frac{kg}{s^3 \cdot K}$		
$U_{korj} := 0.9 \cdot U = 0.0486 \frac{kg}{s^3 \cdot K}$		

Maanvaraisen alapohjan U-arvo (tarkempi menetelmä)

$$A := 169.4 \text{ m}^2$$

$$piiri := 51.9 \text{ m}$$

$$B' := \frac{A}{0.5 \cdot piiri} = 6.528 \text{ m}$$

$$w := 0.370 \text{ m}$$

$$\lambda_s := 2.0 \frac{W}{m \cdot K}$$

$$R_f := \frac{d_{bet}}{\lambda_{bet}} + \frac{d_{EPS}}{\lambda_{EPS}} = 18.299 \frac{s^3 \cdot K}{kg}$$

$$d_t := w + \lambda_s \cdot (R_{siap} + R_f + R_{se}) = 37.389 \text{ m}$$

$$D_h := 0 \text{ m}$$

$$d_{nh} := 0.0 \text{ m} \quad R_{nh} := \frac{d_{nh}}{\lambda_{EPS}} = 0 \frac{s^3 \cdot K}{kg}$$

$$d'_h := \lambda_s \cdot \left(R_{nh} - \frac{d_{nh}}{\lambda_s} \right) = 0 \text{ m}$$

$$\Psi_{geh} := \frac{-\lambda_s}{\pi} \cdot \left(\ln \left(\frac{D_h}{d_t} + 1 \right) - \ln \left(\frac{D_h}{d_t + d'_h} + 1 \right) \right) = 0 \frac{kg \cdot m}{s^3 \cdot K}$$

$$D_v := 0 \text{ m}$$

$$d_{EPSmuuri} := 0.1 \text{ m}$$

$$d_{nv} := d_{harkko} + d_{EPSmuuri} = 0.1 \text{ m}$$

$$R_{nv} := \frac{d_{harkko}}{\lambda_{harkko}} + \frac{d_{EPSmuuri}}{\lambda_{EPS}} = 4.545 \frac{s^3 \cdot K}{kg}$$

$$d'_v := \lambda_s \cdot \left(R_{nv} - \frac{d_{nv}}{\lambda_s} \right) = 8.991 \text{ m}$$

$$\Psi_{gev} := \frac{-\lambda_s}{\pi} \cdot \left(\ln \left(\frac{2 \cdot D_v}{d_t} + 1 \right) - \ln \left(\frac{2 \cdot D_v}{d_t + d'_v} + 1 \right) \right) = 0 \frac{kg \cdot m}{s^3 \cdot K}$$

$$\Psi_{ge} := \Psi_{gev}$$

$$U_f := \frac{\lambda_s}{0.457 \cdot B' + d_t} + \frac{2 \cdot \Psi_{ge}}{B'} = 0.0495 \frac{kg}{s^3 \cdot K}$$

Yläpohjan U-arvo

$$\begin{aligned}
 d1 &:= 0.12 \text{ m} & \lambda1 &:= 0.056 \frac{W}{m \cdot K} \\
 d2 &:= 0.5 \text{ m} & \lambda2 &:= 0.036 \frac{W}{m \cdot K} \\
 d3 &:= 0.05 \text{ m} & \lambda3 &:= 0.022 \frac{W}{m \cdot K} \\
 d4 &:= 0.013 \text{ m} & \lambda4 &:= 0.25 \frac{W}{m \cdot K} \\
 R_{si} &:= 0.10 \frac{m^2 \cdot K}{W}
 \end{aligned}$$

$$R_{se} := 0.04 \frac{m^2 \cdot K}{W}$$

$$R_u := 0.2 \frac{m^2 \cdot K}{W} \quad R_{gu} := 0.16 \frac{m^2 \cdot K}{W}$$

$$R_T := R_{si} + R_u + \frac{d1}{\lambda1} + \frac{d2}{\lambda2} + \frac{d3}{\lambda3} + R_{gu} + \frac{d4}{\lambda4} + R_{se} = 18.916 \frac{s^3 \cdot K}{kg}$$

$$U := \frac{1}{R_T} = 0.05 \frac{kg}{s^3 \cdot K}$$

Rakennuksen laajuustiedot			Laskentatuloksia
Rakennustilavuus	752	rak-m ³	- Julkisivujen pinta-ala on 199 m2
Maanpäälliset kerrostasoalat yhteensä	160	m ²	- Ikkunapinta-ala on 12 % maanpäällisestä kerrostasoalasta
Lämmitetty nettoala, lämpimät tilat	140	m ²	- Ikkunapinta-ala on 10 % julkisivujen pinta-alasta
Lämmitetty nettoala, puoliämpimät tilat	0	m ²	- Lämpöhäviö on 54 % vertailutasosta (lämpimät tilat)
Rakennusluokka (1-9)	1		
Rakennuksen kerrosmäärä	1	kerrosta	

Perustiedot						Lämpöohjauksen tulos	
RAKENNUSOSAT	Pinta-ala, m² [A]		U-arvot, W/(m² K) [U]			Lämpöohjauksen tulos Ominaislämpöohjauksen, W/K [Hjoht = A*U]	
	Vertailu- arvo	Suunnittelu- arvo	Vertailu- arvo		Suunnittelu- arvo	Vertailu- ratkaisu	Suunnittelu- ratkaisu
Lämpimät tilat							
Ulkoseinä	169.00	174.00	0.17		0.10	28.73	16.69
Massiivipuuseinä 1)	0.00	0.00	0.40		0.40	0.00	0.00
Yläpohja	147.00	147.00	0.09		0.05	13.23	7.35
Alapohja (ulkoilmaan rajoittuva)	0.00		0.09		0.09	0.00	0.00
Alapohja (ryömintätilaan rajoittuva)	0.00		0.17		0.16	0.00	0.00
Alapohja (maanvastainen)	146.00		0.16		0.05	23.36	7.23
Muu maanvastainen rakennusosa	0.00		0.16		0.16	0.00	0.00
Ikkunat	24.00	19.00	1.00		0.67	24.00	12.73
Ulkovoimet ja tuuletusluukut 2)	5.60		1.00		0.64	5.60	3.58
Kattoikkunat / -kuvut	0.00	0.00	1.00		1.00	0.00	0.00
Lämpimät tilat yhteensä	491.60	491.60				94.92	47.58
Puolilämpimät tilat tai määräaikaisten rakennukset							
Ulkoseinät			0.26				
Massiivipuuseinä 1)			0.60				
Yläpohja			0.14				
Alapohja (ulkoilmaan rajoittuva)			0.14				
Alapohja (ryömintätilaan rajoittuva)			0.26				
Alapohja (maanvastainen)			0.24				
Muu maanvastainen rakennusosa			0.24				
Ikkunat			1.40				
Ulkovoimet ja tuuletusluukut 2)			1.40				
Kattoikkunat / -kuvut			1.40				
Puolilämpimät tilat yhteensä							
VAIPAN ILMAVUODOT						Ominaislämpöohjauksen, W/K [H vuotoilma = 1200* q v,v]	
Vuotoilma							
Lämpimät tilat	2.0	1.50	0.0078		0.0059	9.36	7.02
Puolilämpimät tilat	2.0						
ILMANVAIHTO						Ominaislämpöohjauksen, W/K [Hiv = 1200* q v,p * (1-na)]	
Hallittu ilmanvaihto							
Lämpimät tilat	0.056		55		73.90	30.24	17.54
Lämpimät tilat, ei LTO-vaatimusta 3)			0			0.00	0.00
Puolilämpimät tilat			55				
Puolilämpimät tilat,ei LTO-vaatimusta			0				
Rakennuksen lämpöohjauksen tulos						Vertailu- ratkaisu	Suunnittelu- ratkaisu
Lämpimien tilojen ominaislämpöohjauksen yhteensä						134.52	72.14
Puolilämpimien tilojen ominaislämpöohjauksen yhteensä							

Rakennuskohde Rakennuslupatunnus	Uudispientalo, Mäntypellonpolku, 90460

Rakennuksen lämpöhäviön määräystenmukaisuuden tarkistuslista

Pinta-alat
Vertailuikkunapinta-ala on 15 % yhteenlasketuista maanpäällisistä kerrostasoaloista, mutta kuitenkin enintään 50 % julkisivujen pinta-alasta

kyllä	ei
x	

Rakennusosien yhteenlaskettu pinta-ala sama molemmissa ratkaisuissa

x	
x	

- lämpimissä tiloissa

- Puolilämpimissä tiloissa

Rakennusvaipan ilmanpitävyys
Rakennusvaipan ilmanvuotoluvun q50 suunnitteluarvo on enintään enimmäisarvon suuruinen

kyllä	ei	Enimmäisarvo	Suunnitteluarvo
x		4.00	1.50
x		4.00	1.50

- lämpimissä tiloissa

- puolilämpimissä tiloissa

Rakennuksen lämpöhäviöiden taseus
Suunnitteluratkaisun ominaislämpöhäviö on enintään vertailuratkaisun suuruinen

kyllä	ei	Vertailuarvo	Suunnitteluarvo
x		134.52 W/K	72.14 W/K
x		0.00 W/K	0.00 W/K

- lämpimissä tiloissa

- puolilämpimissä tiloissa

Tarkistuslistan yhteenveto
Suunnitteluratkaisu täyttää lämpöhäviövaatimukset

kyllä	ei
x	

Lisätietoja

Rakennuksen ilmanpitävyys
Rakennuksen suunnitteluratkaisun lämpöhäviön laskennassa käytetään rakennusvaipan ilmanvuotoluvun q50 suunnitteluarvoa.
Rakennuksen vaipan ilmanvuotoluku q50 saa olla enintään 4.0 m3/(h m2), mutta ilmanvuotoluku voi ylittää tämän arvon, jos rakennuksen käytön vaatimat rakenteelliset ratkaisut huonontavat merkittävästi ilmanpitävyyttä.
suunnitteluarvona rakennusvaipan ilmanvuotoluvun vertailuarvoa.
Jos ilmanpitävyyttä ei tulla osoittamaan mittaamalla tai teollisen talonrakennuksen laadunvarmistusmenettelyllä, rakennusvaipan ilmanvuotolukuna tulee käyttää arvoa 4.0 m3/(h m2).

Ilmanvaihdon lämmöntalteenoton (LTO) hyötysuhde
Ilmanvaihtokoneen poistoilman lämmöntalteenoton vuosihyötysuhde määritetään käyttäen lämmöntalteenottolaitteen ominaisuuksia ja ilmanvaihtokoneen suunniteltuja ilmavirtoja sekä asetuksen liitteessä 1 säädetyn säävyöhykkeen 1 säätietoja. Kahden tai useamman ilmanvaihtokoneen poistoilman vuosihyötysuhde määritetään suunniteltujen ilmavirtojen ja käyntiaikojen painotettuna vuosihyötysuhteena. Rakennuksen suunnitteluratkaisun ilmanvaihdon lämpöhäviö lasketaan käyttäen näin määritettyä poistoilman lämmöntalteenoton vuosihyötysuhdetta ja asetuksen 26 pykälän mukaisia ilmavirtojen arvoja ja käyntiaikoja.

Huomautus
Tässä lomakkeessa esitetyt lämpöhäviövaatimukset koskevat rakennuksia, joiden kerrosala on 50 m2 tai enemmän.

1) Massiivipuuseinä, jonka keskimääräinen paksuus on vähintään 180 mm.

2) Ulko-oviin ja tuuletusluukkuihin sisältyvät myös savunpoisto-, uloskäynti- ja huoltoluukut sekä muut vastaavat luukut.

3) LTO-vaatimusta ei ole, jos poistoilman likaisuus estää lämmöntalteenoton toiminnan, tilan lämpötila lämmityskaudella on alle +10 celsiusastetta eikä poistoilmasta ole saatavissa lämpöä talteen kustannustehokkaasti tai jos ilmanvaihtojärjestelmän toiminta perustuu pääasiassa korkeus- ja lämpötilaerojen sekä tuulen aiheuttamiin paine-eroihin.

E-LUVUN LASKENNAN LÄHTÖTIEDOT (2018 säädöksen mukaisesti)

Rakennuskohde

Rakennuksen käyttötarkoitusluokka

Yhden asunnon talot (Erilliset pientalot)

Rakennuksen valmistumisvuosi

2019

Lämmitetty nettoala

140

m²

Rakennusvaippa

Ilmanvuotoluku q50

1.5

m³/(h m²)

A
m²

U
W/(m²K)

UxA
W/K

Osuus lämpöhäviöstä
%

Ulkoseinät

174.00

0.10

16.69

31.87

Yläpohja

147.00

0.05

7.35

14.04

Alapohja

146.00

0.05

7.23

13.80

Ikkunat

19.00

0.67

12.73

24.32

Ulko-ovet

5.60

0.64

3.58

6.85

Kylmäsiilat

-

-

4.77

9.12

Ikkunat ilmansuunnittain

A
m²

U
W/(m²K)

g kohtisuora-arvo

Pohjoinen

-

-

-

Itä

-

-

-

Etelä

-

-

-

Länsi

-

-

-

Koillinen

5.60

0.67

0.56

Kaakko

-

-

-

Lounas

13.40

0.67

0.56

Luode

-

-

-

Ilmanvaihtojärjestelmä

Ilmanvaihtojärjestelmän kuvaus:

Vallox 121 MC (20-100 L/s)

Ilmavirta
tulo/poisto
(m³/s) / (m³/s)

Järjestelmän
SFP-luku
kW/(m³/s)

LTO:n
lämpötilasuhde

Jäätymisenesto
C

Pääilmanvaihtokoneet

0.056 / 0.056

1.17

77.1

-3.40

Erillispoistot

-

Ilmanvaihtojärjestelmä

0.056 / 0.056

1.17

-

Rakennuksen ilmanvaihtojärjestelmän LTO:n vuosihyötysuhde:

73.9 %

Lämmitysjärjestelmä

Lämmitysjärjestelmän kuvaus:

Maalämpöpumppu NIBE F1245-8 / Maalämpöpumppu NIBE F1245-8

Tuoton
hyötysuhde

Jaon ja luovutuk-
sen hyötysuhde

Lämpö-
kerroin (1)

Apulaitteiden
sähkönkäyttö (2)
kWh/(m²vuosi)

Tilojen ja iv:n lämmitys

80 %

4.80

2.50

LKV:n valmistus

96 %

3.00

3.13

(1) vuoden keskimääräinen lämpökerroin lämpöpumpulle

(2) lämpöpumppujärjestelmissä voi sisältyä lämpöpumpun vuoden keskimääräiseen lämpökertoimeen

Määrä
kpl

Tuotto
kWh

Varaava tulisija

Ilmalämpöpumppu

Jäähdytysjärjestelmä

Jäähdytyskauden painotettu kylmäkerroin

-

Jäähdytysjärjestelmä

Lämmin käyttövesi

Ominaiskulutus
dm³/(m²vuosi)

Lämmitysenergian nettotarve
kWh/(m²vuosi)

Lämmin käyttövesi

514.00

30

Sisäiset lämpökuormat eri käyttöasteilla

Käyttöaste

Henkilöt
W/m²

Kuluttajalaitteet
W/m²

Valaistus
W/m²

Henkilöt ja kuluttajalaitteet

-

2.00

3.00

Valaistus

60 %
10 %

6.00

E-LUVUN LASKENNAN TULOKSET (2018 säädöksen mukaisesti)**Rakennuskohde**

Rakennuksen käyttötarkoitusluokka Yhden asunnon talot (Erilliset pientalot)

Rakennuksen valmistumisvuosi 2019
 Lämmitetty nettoala, m² 140
 E-luku, kWhE/(m²vuosi) 63 (< vaatimustaso=116)

E-luvun erittely

Käytettävät energiamuodot	Laskettu ostoenergia kWh/vuosi	Energiamuodon Kerroin -	Energiamuodon kertoimella painotettu energiankulutus kWhE/vuosi kWhE/(m ² vuosi)	
Sähkö	7237	1.20	8684	62.0
YHTEENSÄ	7237		8684	62.0

Uusiutuva omavaraisenergia, hyödyksikäytetty osuus

	kWh/vuosi	kWh/(m ² vuosi)
Maalämpö	7584	54.17

Rakennuksen teknisten järjestelmien energiakulutus

	Sähkö kWh/(m ² vuosi)	Lämpö kWh/(m ² vuosi)	Kaukojäähdytys kWh/(m ² vuosi)
Lämmitysjärjestelmä			
Tilojen lämmitys (1)	2.5	41.6	
Tuloilman lämmitys			
Lämpimän käyttöveden valmistus	3.1	33.5	
Ilmanvaihtojärjestelmän sähköenergiankulutus	4.1		
Jäähdytysjärjestelmä			
Kuluttajalaitteet ja valaistus	21.0		
YHTEENSÄ	30.8	75.1	0

(1) Ilmanvaihtojärjestelmän tuloilman lämpeneminen tilassa ja korvausilman lämmitys kuuluu tilojen lämmitykseen

Energian nettotarve

	kWh/vuosi	kWh/(m ² vuosi)
Tilojen lämmitys (2)	4209	30
Ilmanvaihtojärjestelmän lämmitys (3)	0	0
Lämpimän käyttöveden valmistus	4200	30
Jäähdytys	0	0

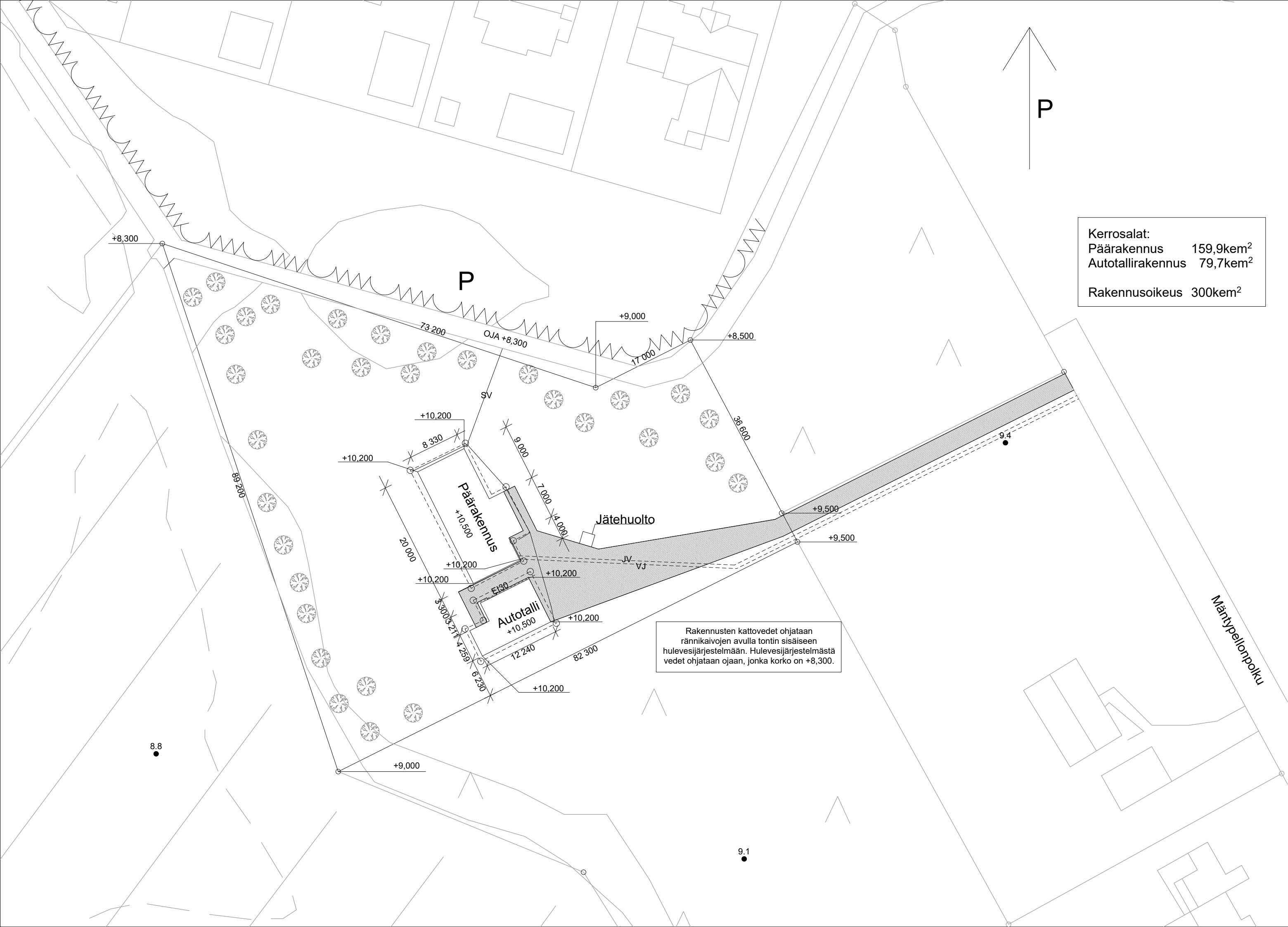
(2) sisältää vuotoilman, korvausilman ja tuloilman lämpenemisen tilassa
 (3) laskettu lämmöntalteenoton kanssa

Lämpökuormat

	kWh/a	kWh/(m ² a)
Aurinko	3382	24.16
Ihmiset	1472	10.51
Kuluttajalaitteet	2208	15.77
Valaistus	736	5.26
Lämpimän käyttöveden kierrosta ja varastoinnin häviöstä	156	1.11

Laskentatyökalun nimi ja versionumero

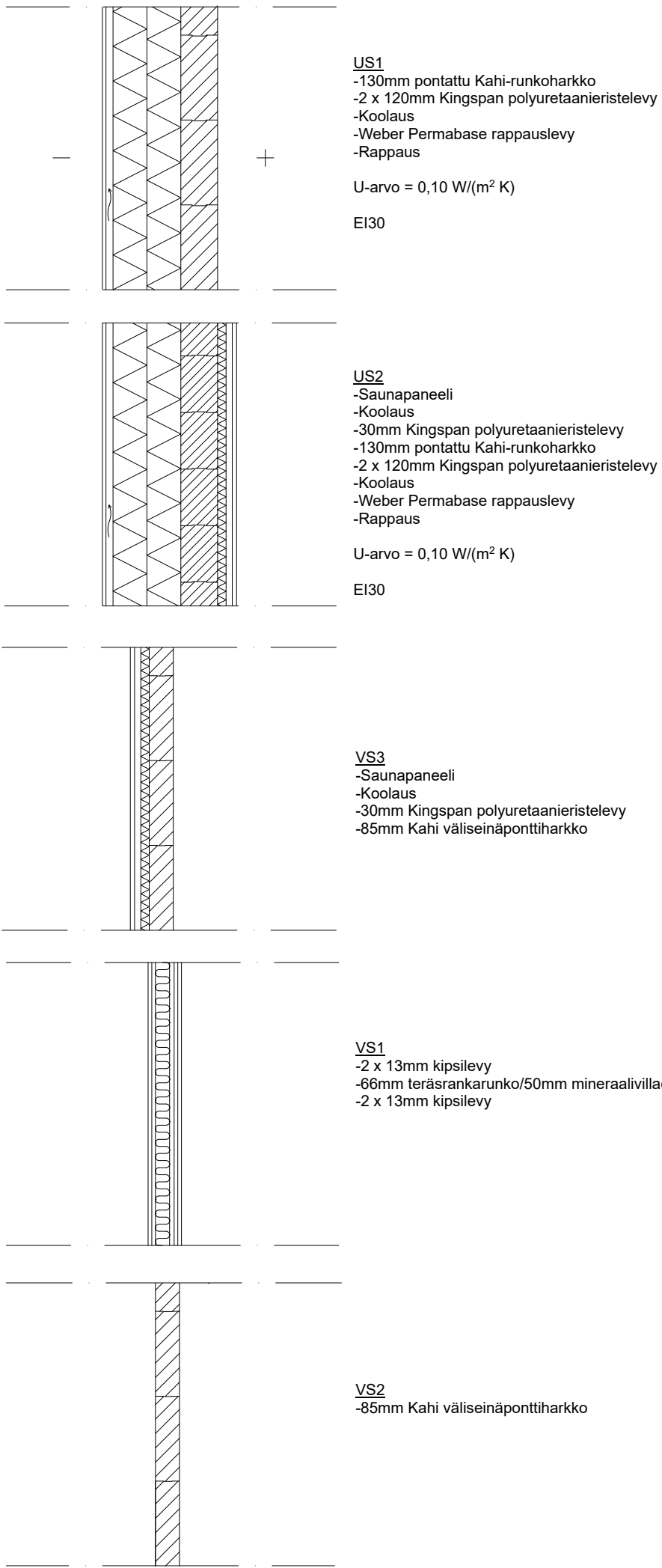
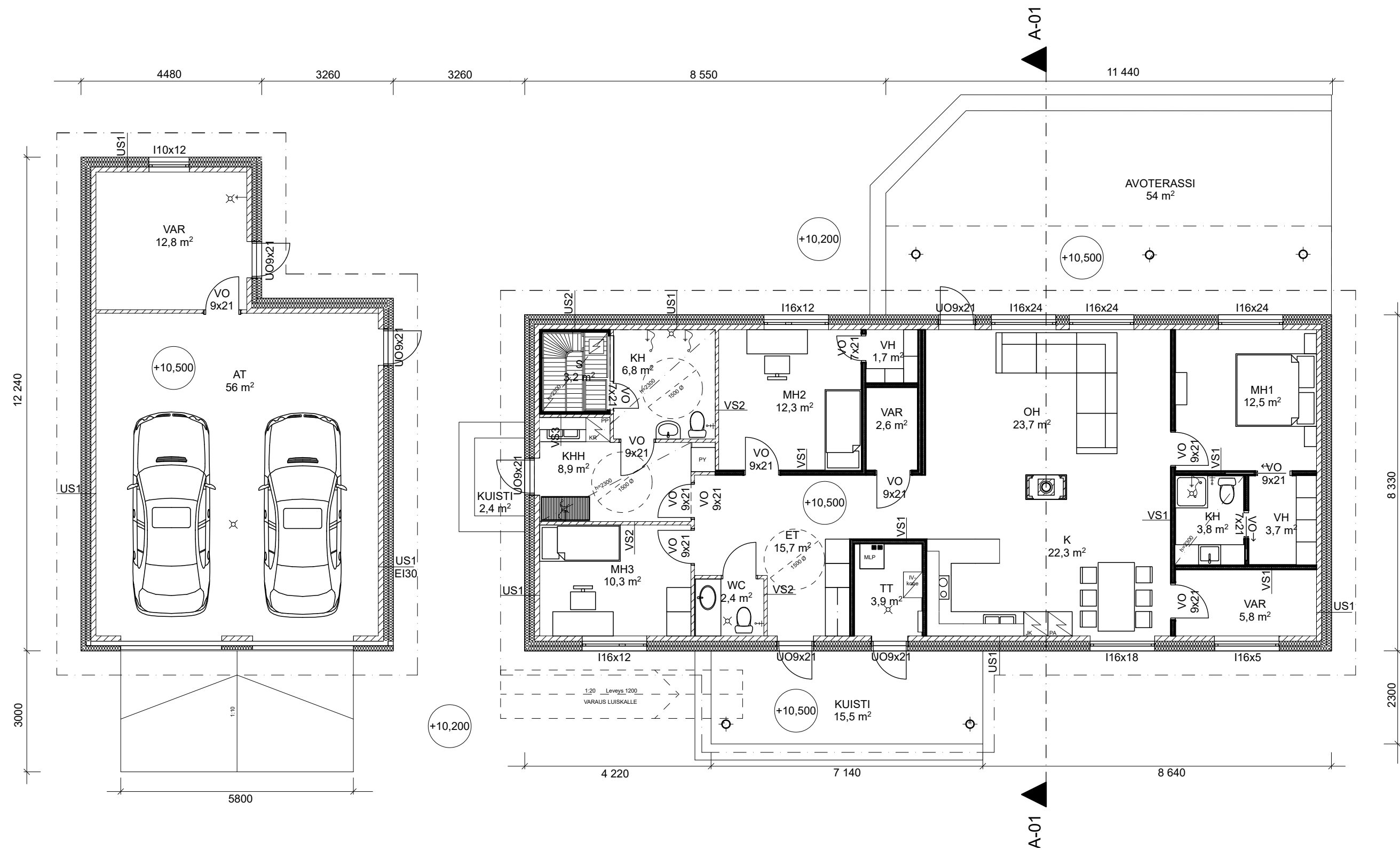
Laskentatyökalun nimi ja versionumero | **www.laskentapalvelut.fi, versio 1.4 (24.1.2018)**

Kerrosalat:
Päärakennus 159,9kem²
Autotallirakennus 79,7kem²

Rakennusoikeus 300kem²

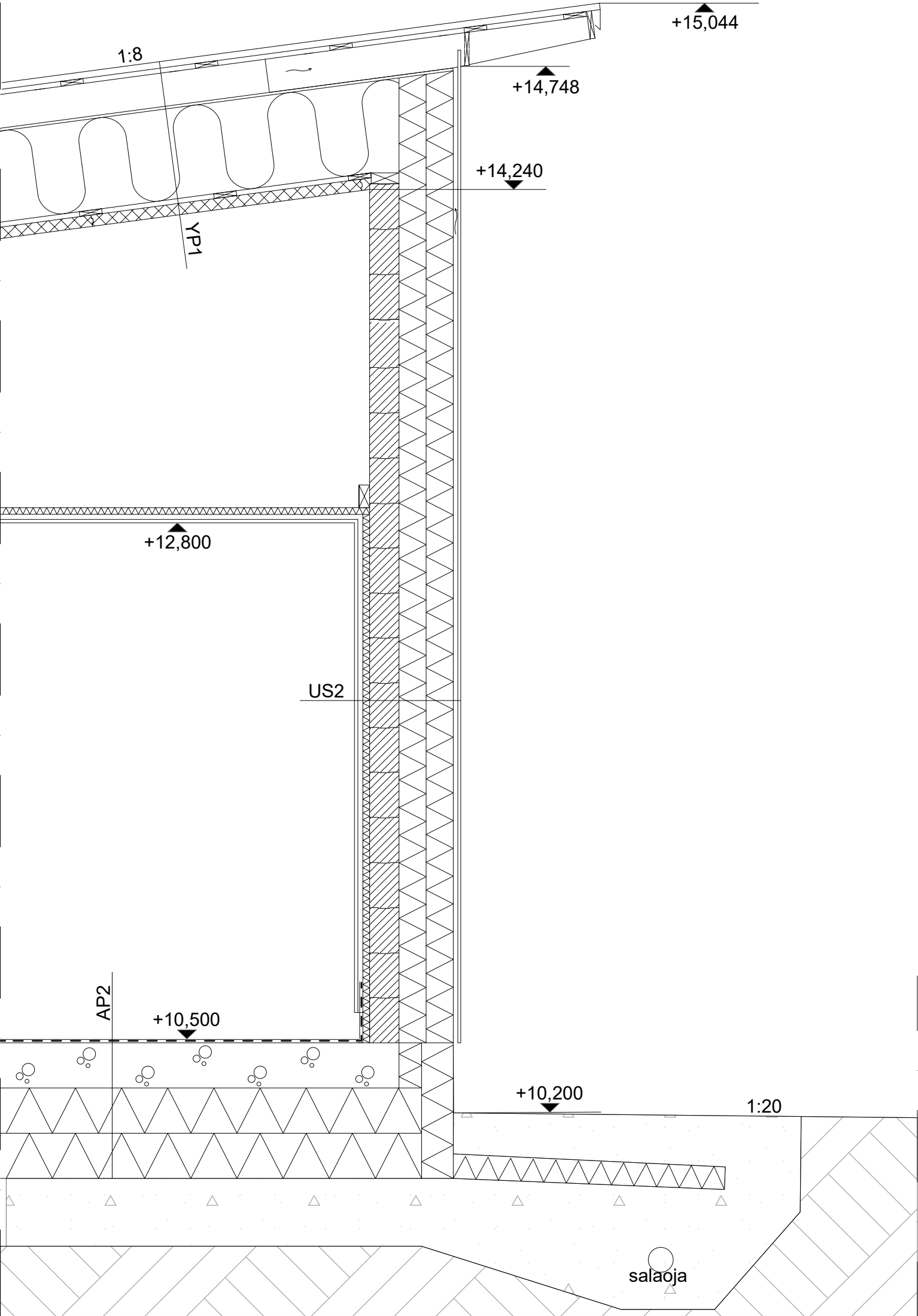
K.osa/Kylä Oulunsalo	Kortteli/Tila	Tontti/Rn:o	Viranomaisen arkistointimerkintöjä varten	
Rakennustoimenpide Uudisrakennus			Piirustuslaji Pääpiirustus	Juoks.n:o
Rakennuskohteen nimi ja osoite Mäntypellonpolku			Piirustuksen sisältö Asemapiirros 1:500	Mittakaavat 1:500
90460 Oulunsalo				
Suunnittelijan nimi, päiväys ja allekirjoitus Tommi Vuotila			Suunnitteluala, työn numero ja piirustuksen numero	
RI-opiskelija			Muutos	

ARK

K.osa/Kylä	Kortteli/Tila	Tontti/Rn:o	Viranomaisen arkistointimerkintöjä varten	
Oulunsalo				
Rakennustoimenpide	Piirustuslaji	Juoks.n:o		
Uudisrakennus	Pääpiirustus	1 (1)		
Rakennuskohteen nimi ja osoite	Piirustuksen sisältö	Mittakaavat		
Mäntypellonpolku	Pohjapiirros 1:100	1:100		
90460 Oulunsalo				
Suunnittelijan nimi, päiväys ja allekirjoitus	Suunnitteluala, työn numero ja piirustuksen numero	Muutos		
Tommi Vuotila		-		
Oulu	20.5.2018 Rt-opiskelija	ARK		

- US2**
-Saunapaneeli
-Ilmarako 22mm
-30mm Kingspan polyuretaanieristelevy
-130mm pontattu Kahi-runkoharkko
-2 x 120mm Kingspan polyuretaanieristelevy
-Koolaus
-Weber Permabase rappauslevy
-Rappaus

U-arvo = 0,10 W/(m² K)

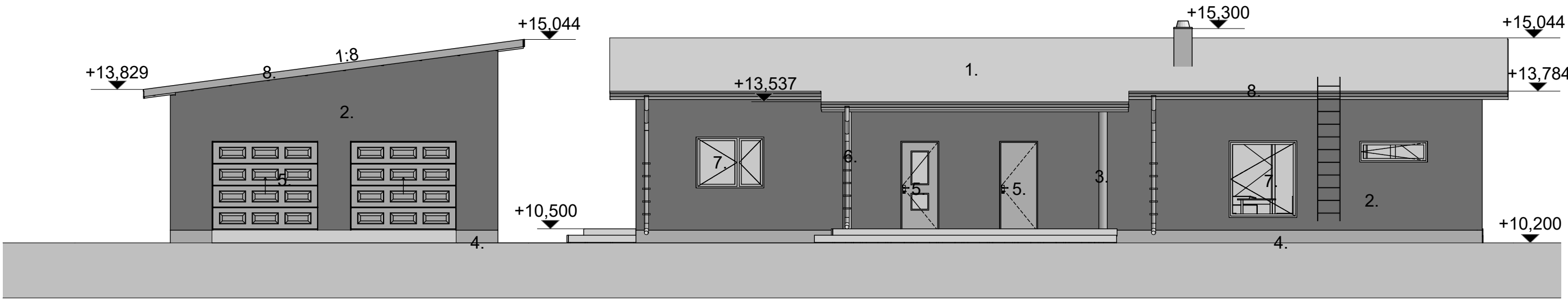
- YP1**
-Lukkopontattu teräskate
-Kattopalkki, yläpaarre jossa tuuletustila >100mm
-Puukuittulevy 12mm
-400mm mineraalivilla, lämmöneriste
-Kattopalkki, alapaarre
-Kingspan 50mm polyuretaanieristelevy
-Koolaus
-13mm kipsilevy

U-arvo = 0,06 W/(m² K)

- AP2**
-Laatta
-Vesieristys
-Teräsbetoni-laatta + vesikiertoinen lattialämmitys
-Kingspan polyuretaanieristelevy 200mm + 200mm
-300mm kapillaarikatkosora
-Suodatinkangas
-Perusmaa

U-arvo = 0,05 W/(m² K)

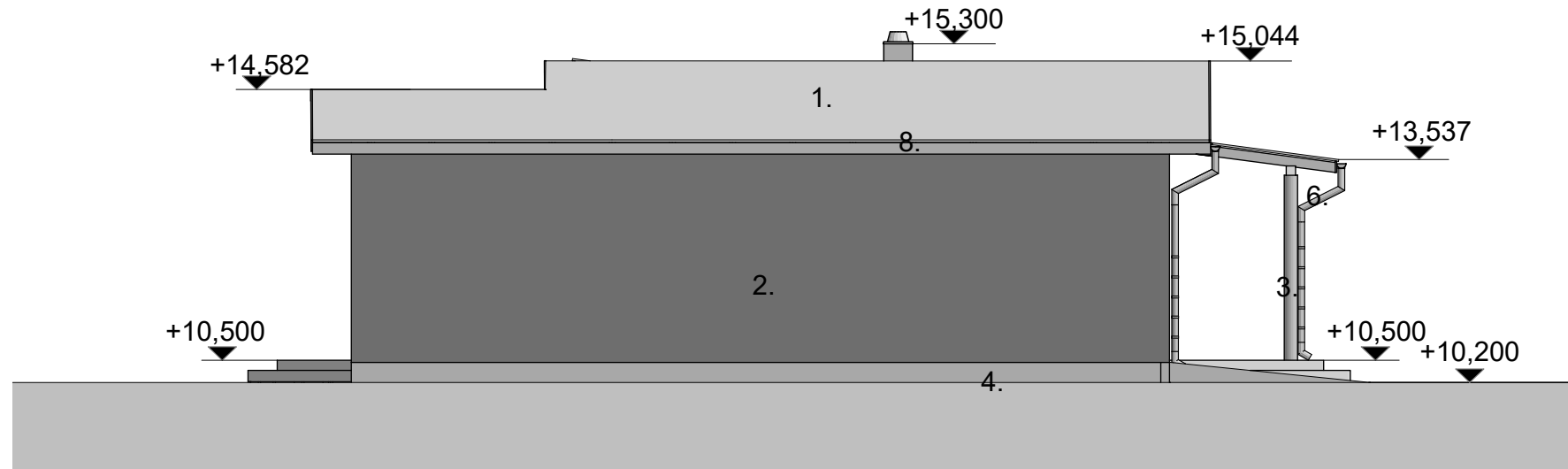
K.osa/Kylä	Kortteli/Tila	Tontti/Rn:o	Viranomaisen arkistointimerkintöjä varten	
Oulunsalo			Piirustuslaji	Juoks.n:o
Rakennustoimenpide			Pääpiirustus	
Uudisrakennus			Piirustuksen sisältö	Mittakaavat
Rakennuskohteen nimi ja osoite			Rakenneleikkaus 1:20	1:20
Mäntypellonpolku				
90460 Oulunsalo			Suunnitteluala, työn numero ja piirustuksen numero	Muutos
Suunnittelijan nimi, päiväys ja allekirjoitus				
Tommi Vuotila				
Oulu				
			24.5.2018 RI-opiskelija	

1. Lukkopontattu teräskate: Harmaa
2. Rappaus: Tumman harmaa
3. Pilarit: Vaalean harmaa maali
4. Rappaus: Vaalean harmaa
5. Ovet: Vaalean harmaa
6. Syöksytorvet ja vesikourut: Vaalean harmaa
7. Ikkunat: Alumiini ja pelti osat vaalean harmaat
8. Räystäslaudat: Vaaleanharmaa maali

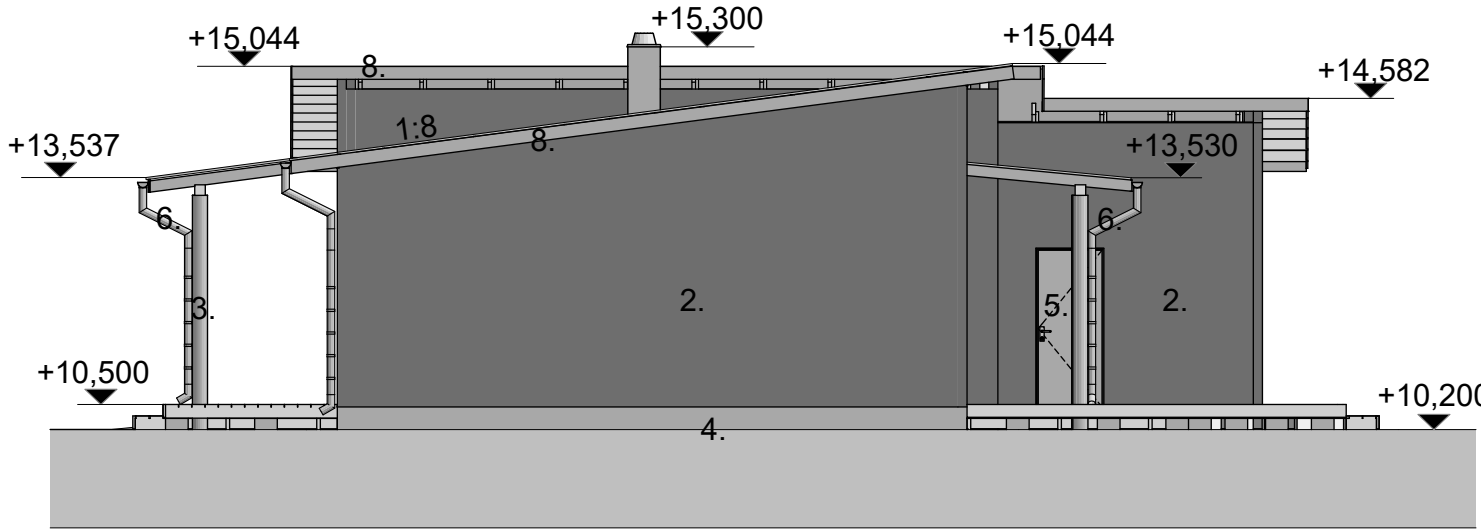
Julkisivu koilliseen

1:100

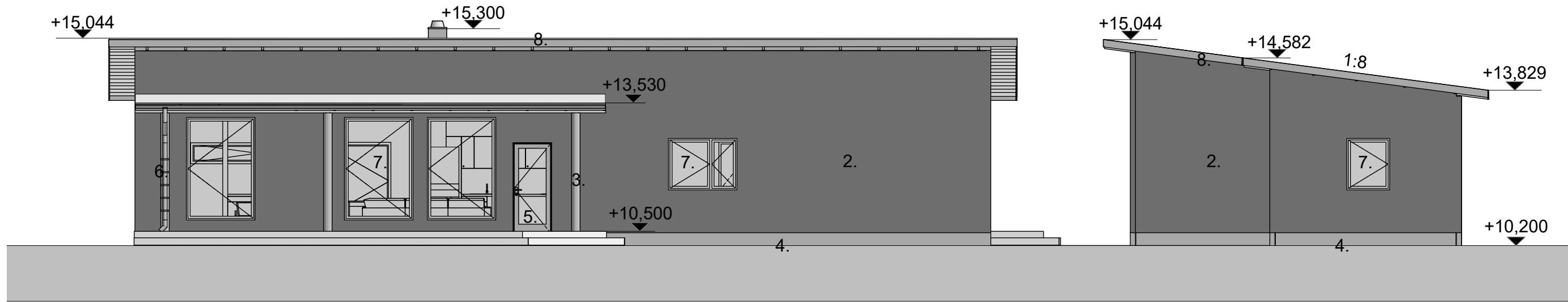
Julkisivu kaakkoon

1:100

Julkisivu luoteeseen

1:100

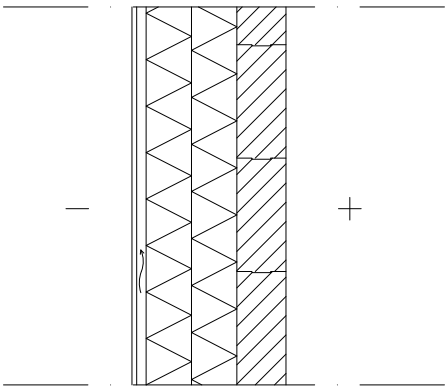
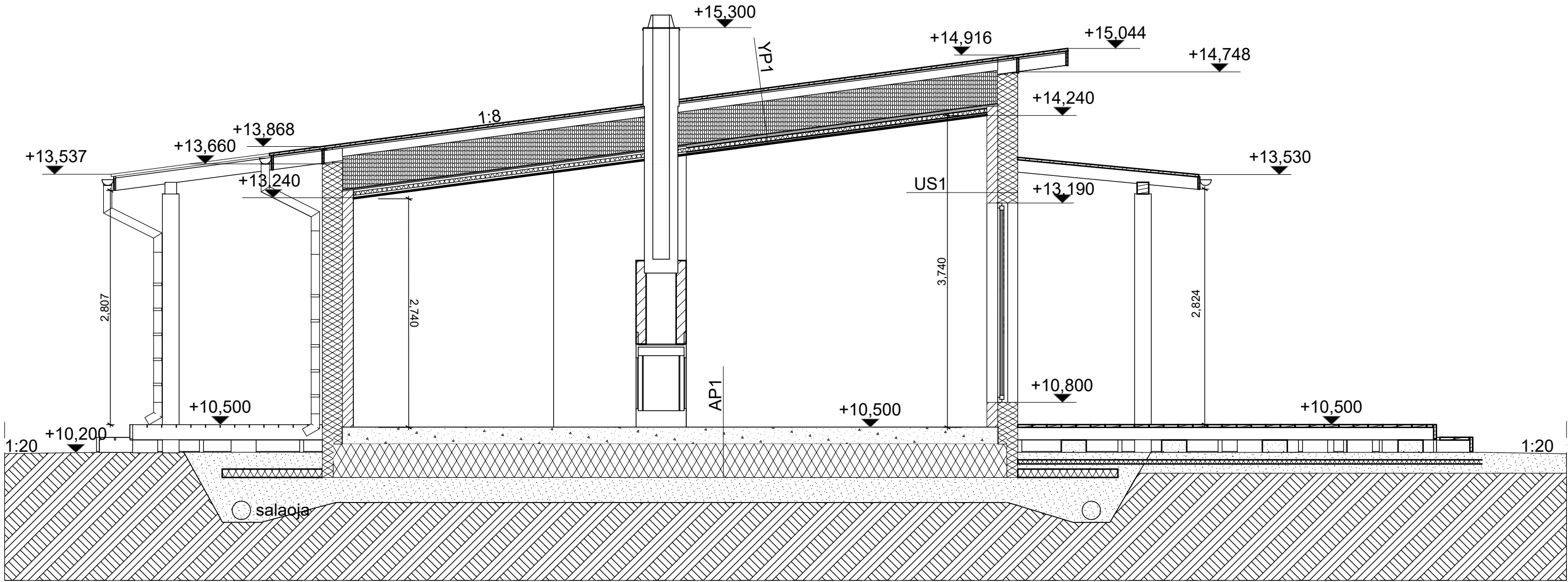

Julkisivu lounaaseen

1:100

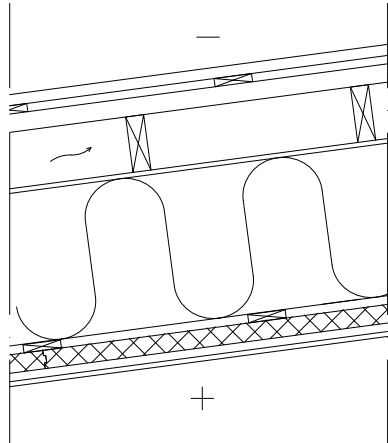
K.osa/Kylä	Kortteli/Tila	Tontti/Rn:o	Viranomaisen arkistointimerkintöjä varten	
Oulunsalo				
Rakennustoimenpide			Piirustuslaji	Juoks.n:o
Uudisrakennus			Pääpiirustus	1 (1)
Rakennuskohteen nimi ja osoite			Piirustuksen sisältö	Mittakaavat
Mäntypellonpolku			Julkisivupiirrokset	1:100
90460 Oulunsalo				
Suunnittelijan nimi, päiväys ja allekirjoitus			Suunnitteluala, työn numero ja piirustuksen numero	Muutos
Tommi Vuotila			ARK	-
21.5.2018 RI-opiskelija				

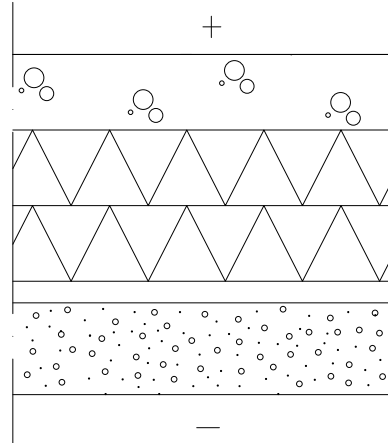
- US1**
- 130mm pontattu Kahi-runkoharkko
  - 2 x 120mm Kingspan polyuretaanieristelevy
  - Koolaus
  - Weber Permabase rappauslevy
  - Rappaus

U-arvo = 0,10 W/(m² K)

- YP1**
- Lukkopontattu teräskate
  - Kattopalkki, yläpaarre jossa tuuletustila >100mm
  - Puukuitulevy 12mm
  - 400mm mineraalivilla, lämmöneriste
  - Kattopalkki, alapaarre
  - Kingspan 50mm polyuretaanieristelevy
  - Koolaus
  - 13mm kipsilevy

U-arvo = 0,06 W/(m² K)

- AP1**
- Teräsbetonilaatta + vesikiertoinen lattialämmitys
  - Kingspan polyuretaanieristelevy 200mm + 200mm
  - 300mm kapillaarikatkosora
  - Suodatinkangas
  - Perusmaa

U-arvo = 0,05 W/(m² K)

K.osa/Kylä	Kortteli/Tila	Tontti/Rn:o	Viranomaisen arkistointimerkintöjä varten	
Oulunsalo			Piirustuslaji	Juoks.n:o
Uudisrakennus			Pääpiirustus	1 (1)
Mäntypellonpolku			Piirustuksen sisältö	Mittakaavat
90460 Oulunsalo			Leikkauspiirros 1:50	1:50
Suunnittelijan nimi, päiväys ja allekirjoitus			Suunnitteluala, työn numero ja piirustuksen numero	Muutos
Tommi Vuotila				-
20.5.2018 RI-opiskelija			ARK	

Täytetty lomake toimitetaan kunnan rakennusvalvontaviranomaisille.

Rakennuksen tiedot

Rakentamistoimenpide						Rakentajatyyppi									
Uusi rakennus		Lisärakennus eli laajennus		Uudelleen rakentamiseen verrattava muutos		Muu muutostyö		Liiketaloudellinen rakentaminen		Muu rakentaminen					
Toimeenpiteen laji															
Perustusten ja kantavien rakent. muutos- ja korjaustyö				Rakennuksen pääasiallisen käyttötarkoituksen muutos				Muu muutostyö		Perusparannus					
Rakennuksen tilavuudet ja kerrosalat						Laajennuksen tilavuudet, kerrosalat									
Tilavuus		Kerrosala		Kokonaisala		Kerrosaluku		Kellarin pintaala		Tilavuus		Kerrosala		Kokonaisala	
m3		m2		m2		kpl		m2		m3		m2		m2	
Rakennuksen asunto-ala yhteensä				Uusien asuntojen lukumäärä				Uusien asuntojen pinta-aloja yhteensä				Huoneistojen muut tiedot ilmoitetaan erillisellä lomakkeella (RH2)			
m2				kpl				m2							
Rakennuksen pääasiallinen käyttötarkoitus															
Kantavien rakenteiden pääasiallinen rakennusaine							Rakennuksen pääasiallinen rakentamistapa								
Betoni Tiili Teräs Puu Muu							Elemettirakenteinen Paikalla tehty								
Pääasiallinen julkisivumateriaali							Yhteyttä verkostoihin								
Betoni Tiili Metallilevy Kivi Puu Lasi Muu							Viemäriyhtymä Vesijohto Sähkö Maakaasu Kaapeli								
Pääasiallinen lämmitystapa															
Vesikeskuslämmitys Ilmakeskuslämmitys Suora sähkölämmitys Uunilämmitys Ei kiinteää lämmityslaitetta															
Ennen rakennuksen lämmönlähde															
Kauko- tai aluelämpö Kevyt polttoöljy Raskas polttoöljy Sähkö Kaasu Kivihiili, koksi tms. Puu Turve Maalämpö tms. Muu															
Rakennuksen varusteet															
Sähkö Kaasu Jätevesiviemäri Vesijohto Lämmin vesi Aurinkopaneeli Hissi Koneellinen ilmastointi															
Talokohtaisia saunoja kpl Uima-allas Väestönsuoja hengelle															

Omistajan tiedot

Henkilötunnus tai y-tunnus	Suku- ja etunimi tai yrityksen nimi	Osoite	Postinumero	Postitoimipaikka

Omistajalaji

Yksityinen maatalousyrittäjä	Yksityinen yritys (osake-, avoin tai kommandiittiyhtiö, osuuskunta)	Kunnan liikelaitos	Kunta tai kuntainliitto
Muu yksit.henkilö tai perikunta	Kiinteistö oy Pankki tai vakuutuslaitos Valtio	Valtion liikelaitos	Valtio-/kuntaenemmist. yritys
Asunto Oy, Osakeyhtiö, tai osuuskunta	Uskonnollinen yhteisö, säätiö, puolue tai yhdistys	Sosiaaliturvarahasto	Muu

Allekirjoitus

Paikka ja aika	Ilmoittajan allekirjoitus (luvan haltija tai tämän edustaja)
Puhelinnumero	Nimen selvennys

Viranomaisen täyttää

Rakennuslupatunnus										Muuttuva rakennustunnus										Pysyvä rak.tunnus (VTJ-PRT)														
Kunta	Lupatunnus	Järj.nro	vv	kk	pv	kk	vv	-										-																
Koordinaatisto (vain yksi rasti)					Rakennuksen koordinaatit					Laatu/Varmuus					Äänestysalue					Käyttötarkoituksen koodi														
KKJ ETRS-GK n ETRS-TM35FIN					P																													
Rakennuksen sijaintikunta					Rakennuksen lähiosoite																													
					Rakennuksen toinen lähiosoite																													
Rakennuksen postinumero					Rakennuksen postitoimipaikka					Poikkeamispäätös					Muu syy					Rakennuspaikan hallintaperuste														
										Rakennuskielto										Omistus					Vuokraus									
Kaavatilanne																														Sijaitsee määräalalla				
Maakuntakaava					Oikeusvaikutteinen yleiskaava					Oikeusvaikutukseton yleiskaava					Asemakaava					Ranta-asemakaava					Ei kaavaa					Kyllä				